

ნაშრომი წარდგენილია მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად

სტუდენტი - ნინო კობახიძე

თემის დასახელება - **ტერორიზმის ხასიათი და სახელმწიფოთა თანამშრომლობა**

ხელმძღვანელი - **თამარ ლალიაშვილი, პროფესორი**

აბსტრაქტი

ნაშრომი, ტერორიზმის ხასიათი და სახელმწიფოთა თანამშრომლობა, შედგება შესავალის, ორი თავის, თორმეტი ქვეთავის და დასკვნისაგან.

ნაშრომის პირველ თავში განხილულია ტერორიზმის კონცეფციის ფორმირება და დეფინიცია, ტერორიზმის კრიმინოლოგიური კლასიფიკაცია, ტერორიზმი სოციალურ კონფლიქტთა სპექტრში, საკანონმდებლო და ინსტიტუციური ჩარჩო, ასევე ინსტიტუციური მექანიზმები.

აღნიშნულია, რომ ტერორიზმის კლასიფიკაცია ემყარება ამა თუ იმ ასპექტის ამსახველ სხვადასხვა კრიტერიუმებს. ამის გათვალისწინებით კი მისი მრავალრიცხოვანი ჯგუფი შეიძლება არსებობდეს ვ.ვ. უსტინოვის მიიჩნევს, რომ კლასიფიკაციის სიმრავლე იწვევს იმ ფაქტს, რომ ხშირად შეუდარებელი ცნებები ერთ რიგში ერთნაირი მნიშვნელობით შეიძლება მოიაზრებოდეს, მართალია ტერორიზმის ბუნების მრავალფეროვნების გამო, მისი მრავალრიცხოვანი გამოყოფა შესაძლებელია.

ნაშრომის მეორე თავში, საერთაშორისო თანამშრომლობა ტერორიზმის წინააღმდეგ განხილულია საერთაშორისო თანამშრომლობა საერთაშორისო ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში, საერთაშორისო თანამშრომლობა სისხლის სამართლის საქმეებში: ანტიტერორიზმი - კონტექსტი და მიმოხილვა, საქართველოს მონაწილეობა ტერორიზმის წინააღმდეგ საერთაშორისო ბრძოლაში, ინსტიტუციური ზედამხედველობის, ანგარიშვალდებულებისა და სტრატეგიის გადახედვის მექანიზმები საქართველოში, სისხლის სამართლის საკითხებში საერთაშორისო თანამშრომლობის ფორმები, ექსტრადაცია, საერთაშორისო თანამშრომლობა.

ტრანსნაციონალური ხასიათის გამო, ტერორიზმი, ისევე როგორც ყველა ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაული, სერიოზულ პრობლემებს უქმნის ეროვნული მართლმსაჯულების სისტემებს. ეროვნული სასამართლოები განიხილავენ დამნაშავეებს, ვინაიდან არ არსებობს საერთაშორისო სასამართლო, რომელიც უფლებამოსილია განიხილოს ტერორიზმის საქმეები, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც მოცემულია ისეთი ელემენტები, რომლებიც წარმოადგენს დანაშაულებს, რომელთა კომპეტენციაა სისხლის სამართლის საერთაშორისო სასამართლო განეკუთვნება.

ნაშრომი სრულდება დასკვნით.

Abstract

The paper, *The Nature of Terrorism and the Cooperation of States*, consists of an introduction, two chapters, twelve subsections, and a conclusion. The first chapter of the paper discusses the formation and definition of the concept of terrorism, the criminological classification of terrorism, terrorism in the spectrum of social conflicts, the legislative and institutional framework, as well as institutional mechanisms.

It is noted that the classification of terrorism is based on various criteria reflecting this or that aspect. Given this, its numerous group may exist in V.V. Ustinov believes that the multiplicity of classifications leads to the fact that often incomparable concepts can be thought of in the same sense with the same meaning, although due to the diversity of the nature of terrorism, its multiple separations are possible.

The second chapter of the paper discusses international cooperation against terrorism. International cooperation in the fight against international terrorism. Forms, extradition, international cooperation.

Because of their transnational nature, terrorism, like all transnational organized crime, poses serious problems for national justice systems. National courts try criminals, as there is no international tribunal that has jurisdiction over terrorism cases, unless there are elements that constitute crimes that fall within the jurisdiction of the International Criminal Court.

The paper concludes.

სარჩვი

შესავალ.....	6
თავი 1. ტერორიზმის არსი	9
1.1 ტერორიზმის კონცეფციის ფორმირება და დეფინიცია.....	9
1.2 ტერორიზმის კრიმინოლოგიური კლასიფიკაცია	12
1.3 ტერორიზმი სოციალურკონფლიქტის სპექტრში	16
1.4 საკანონმდებლო და ინსტიტუციური ჩარჩო	21
1.5 ინსტიტუციური მექანიზმები	24
თავი 2. საერთაშორისო თანამშრომლობა ტერორიზმის წინააღმდეგ	27
2.1. საერთაშორისო თანამშრომლობა საერთაშორისო ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში.....	27
2.2 საერთაშორისო თანამშრომლობა სისხლის სამართლის საქმეებში: ანტიტერორიზმი - კონტექსტი და მიმოხილვა.....	31
2.3 საქართველოს მონაწილეობა ტერორიზმის წინააღმდეგ საერთაშორისო ბრძოლაში	33
2.4 ინსტიტუციური ზედამხედველობის, ანგარიშვალდებულებისა და სტრატეგიის გადახედვის მექანიზმები საქართველოში	37
2.5 სისხლის სამართლის საკითხებში საერთაშორისო თანამშრომლობის ფორმები	39
2.6 ექსტრადაცია	42
2.7 საერთაშორისო თანამშრომლობა	45
დასკვნა	49
გამოყენებული ლიტერატურა	50

შესავალი

კვლევის აქტუალობა: ტერორიზმის შესწავლა ტიქმის ყველა დროში აქტუალურ საკითხს წარმოადგენდა, მაგრამ განსაკუთრებული მეოცე საუკუნის დასაწყისში შეიძინა, რაც აქტუალობას არ კარგავს თანამედროვე პირობებშიც. ტერორიზმის წარმოადგენს პოლიტიკურ, სოციალურ, ფსიქოლოგიურ და სამართლებრივი პრობლემა, რადგან ტერორიზმი ბუნება სისხლის სამართლებრივ დანაშაულს განეკუთვნება. ტერორიზმი ხშირ შემთხვევაში ისეთ მოვლენებთან ერთად თანაარსებობს, როგორიც არის რელიგიური ფანატიზმი, ეთნიკური სეპარატიზმი, ექსტრემისტი მემარცხენე ან მემარჯვენე პოლიტიკური მოძრაობები.

2001 წლის 11 სექტემბერს ამერიკის შეერთებულ შტატებზე ტერორისტულმა თავდასხმამ ტერორისტული ორგანიზაციები და მათთან ბრძოლა განსაკუთრებულ ხარისხში აიყვანა, რადგან ამით არსებითად შეილახა ამერიკის შეერთებული შტატების იმიჯი საერთაშორისო დონეზე, რაც ზემოაღნიშნულმა ტერორისტულმა თავდასხმამ განაპირობა.

ტერორიზმთან ბრძოლა წარმოადგენს გლობალურ მოვლენას, რომელიც სცილდება ერთი რომელიმე სახელმწიფოს კომპეტენციას, რადგან საერთაშორისო ტერორისტულ ორგანიზაციათა სამიზნეს ცალკეული სახელმწიფოები არ წარმოადგენენ, მათი მიზანია საერთაშორისო მშვიდობის ხელყოფა, დესტრუქციისა

და ანარქიის დანერგვა, რაც ტერორისტული ორგანიზაციების მნიშვნელოვან ამოსავალ პრინციპს წარმოადგენს.

ტერორიზმი, როგორც ინსტრუმენტი ფართო მასებზე ზემოქმედების საშუალებას წარმოადგენს, რაც გავლენას ახდენს ადამიანის ნებაზე, ფსიქოემოციურ სტაბილურობაზე, ასევე ეკონომიკურ მდგრადობასა და პოლიტიკურ წესრიგზე. თანამედროვე ტექნოლოგიურმა განვითარებამ ნებისმიერი ქვეყანა მაღალი რისკის ქვეშ დააყენა ტერორისტული აქტის განხორციელების და ქვეყნის როგორც მსხვერპლის როლში წარმოჩენის თვალსაზრისით, რასაც ხელს არ უშლის გეოგრაფიული მდებარეობა თუ მოსახლეობის ოდენობა. სახელმწიფოთა თანამშრომლობა ტერორიზმთან ბრძოლის ფარგლებში შემოიფარგლება საჭირო, საზღვაო და სახმელეთო ტრანსპორტის უსაფრთხოების კუთხით, ასევე მნიშვნელოვანი აქცენტი კეთდება კიბერ ტერორიზმის ირგვლივ, როგორც უახლესი და ყველაზე მზარდი ტერორისტული დანაშაულის ფორმა. აღნიშნული მიმართულებები სახელმწიფოებს მჭიდრო და კონსტრუქციული თანამშრომლობისკენ უბიძგებს. მნიშვნელოვან ფაქტორს წარმოადგენს საქართველოს როლი ტერორიზმის საერთაშორისო ასპექტში თანამშრომლობის კუთხით. ამ მხრივ, საქართველო სრულად არის ჩართული ტერორიზმის წინააღმდეგ საერთაშორისო თანამშრომლობის ასპექტში. 1963 წლიდან საერთაშორისო საზოგადოებამ შეიმუშავა 19 საერთაშორისო სამართლებრივი ინსტრუმენტი ტერორისტული აქტების თავიდან ასაცილებლად. ეს ინსტრუმენტები შეიმუშავდა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციისა და ატომური ენერჯის საერთაშორისო სააგენტოს (IAEA) ეგიდით და მონაწილეობა შეუძლიათ ყველა წევრი სახელმწიფოს. (un.org, 2020).

აღნიშნული ნაშრომი აქტუალურია, რომლის შესწავლა თანამედროვე ტერორისტული გამოწვევებიდან და საფრთხეებიდან გამომდინარეობს და მათზე

სახელმწიფოთა ერთობლივი მოქმედებით, რაც კვლევის შესწავლის საგანს წარმოადგენს.

კვლევის მიზანი: შესწავლილ იქნეს ტერორიზმის ხასიათი და სახელმწიფოთა თანამშრომლობა

კვლევის ამოცანები:

- დადგინდეს, ტერორიზმის არსი და კლასიფიკაცია, როგორც განმსაზღვრელი ფაქტორი ტერორიზმის ხასიათის;
- დადგინდეს, სახელმწიფოთა თანამშრომლობის გზები და მეთოდები ტერორიზმთან ბრძოლაში;

კვლევის მეთოდები: კვლევის ფარგლებში შესწავლილ იქნა საერთაშორისო და ადგილობრივი კვლევები, ასევე დამუშავდა სამეცნიერო დისერტაციები, საერთაშორისო კონვენციები და ადგილობრივი კანონმდებლობა. კვლევის ფარგლებში გამოყენებულ იქნა ისტორიული კვლევის მეთოდები, სამაგიდო კვლევის მეთოდები, მონაცემთა ანალიზისა და დამუშავების მეთოდი, რამაც საშუალება მოგვცა გავვეკეთებინა ჯეროვანი დასკვნები მოცემულ საკითხთან დაკავშირებით.

თავი 1. ტერორიზმის არსი

1.1 ტერორიზმის კონცეფციის ფორმირება და დეფინიცია

ტერორიზმთან ბრძოლა უძველესი დროიდან თანამედროვე მსოფლიოს ერთ-ერთი ყველაზე დიდი გამოწვევაა. დღესაც 21-ე საუკუნეში, მსოფლიო მრავალი ტერიტორიული ფაქტის წინაშე დგას, მისი ცვალებადი ხასიათი და არაპროგნოზირებადობა კიდევ უფრო დიდი საფრთხის წინაშე აყენებს საზოგადოებას. გლობალიზაციის მხრივ მიმდინარე პროცესები ხელს უწყობს ამ მოვლენების განვითარებას, რადგან ტექნოლოგიური აღმავლობის შედეგად შესაძლებელი ხდება ტერორიზმის უფრო გააქტიურება. მიუხედავად იმისა რომ ტერორიზმი გლობალური საფრთხის გამომწვევია, რომლისთვისაც მიუღებელია ნებისმიერი სახელმწიფოს სამართლებრივი ჩარჩო, პოლიტიკური თუ ეკონომიკური წყობა, დღემდე გაურკვეველია მისი კონცეფციის საყოველთაოდ აღიარებული მნიშვნელობა.

ამის ერთ-ერთი მიზეზი შესაძლოა იყოს სახელმწიფოთა სხვადასხვა ინტერესები მაგ: საზოგადოების გარკვეული ფენისთვის ტერორიზმი შესაძლოა იყოს ბრძოლა, მათი ეროვნული თავისუფლებისთვის, ზოგიერთისთვის კი იდეოლოგიური

ბრძოლა ღირებულებების დასაცავად. გაეროში ტერორიზმის პრობლემების კვლევის სპეციალური საერთაშორისო კომიტეტი არსებობს, საინტერესოა ის ფაქტი რომ კომიტეტის წევრები ტერორიზმის გამომწვევ ძირითად მიზეზად ასახელებენ, რასიზმს, აგრესიულ პოლიტიკასა და ნეო-კოლონიალიზმს.

საგულისხმოა ის ფაქტი რომ აღნიშნული მიზეზების საზოგადოებისთვის გაზიარება ხელს უწყობს ტერორისულ პროპაგანდას და ამართლებს მას. საგულისხმოა კომიტეტის შემდეგი ქმედებები, გაეროს უშიშროების საბჭოს 1269-ე რეზოლუციაში, ტერორიზმის გამოვლინების ყოველგვარი ფაქტი დანაშაულად არის აღიარებული. პრობლემა გაცილებით მაშტაბური იმ მხრივაც არის რომ, შესაძლოა ერთი კონკრეტული სახელმწიფოს ინსტიტუტებიც კი სხვადასხვა მნიშვნელობით ხსნიდნენ ტერორიზმს დეფინიციას. ამის ნათელი მაგალითია ამერიკის შეერთებულ შტატებში 1985 წელს სენატის მიერ გაცემული მითითება, რომლის თანახმადაც სახელმწიფო დაწესებულებებს დაევალოთ განესაზღვრათ ტერორიზმის მნიშვნელობა, საბოლოო ჯამში მიღებული სურათი კი მოულოდნელი აღმოჩნდა. ყველა ინსტიტუტის მიერ შემუშავებული კონსტიტუცია ერთმანეთისგან საგრძნობლად განსხვავებული იყო (გორაშვილი, 2011) ის რომ საყოველთაოდ არ არის აღიარებული ტერორიზმის დეფინიცია სახელმწიფოებს პრობლემას უქმნის როგორც ადგილობრივ ასევე საერთაშორისო დონეზე, რათა განახორციელონ კონკრეტული ქმედებები ტერორიზმის წინააღმდეგ. აღსანიშნავია რომ ბოლო რამდენიმე ათწლეულის განმავლობაში ტერორიზმთან ბრძოლის წინააღმდეგ არაერთ ხელშეკრულებას მოეწერა ხელი, თუმცა დეფინიციის მნიშვნელობას ვერსად წაიკითხავთ.

საყურადღებოა სრულიად უდანაშაულო მოქალაქეების უფლებები, ტერორიზმი ხშირ შემთხვევაში მიმართულია იმ მოქალაქეების წინააღმდეგაც, რომლებსაც ტერიტორიების რელიგიურ ფანატიზმთან თუ პოლიტიკურ პოზიციასთან

საერთო არაფერი აქვთ. ტერორიზმის მრავალი ფორმა არსებობს, ასეთივე მრავალარიცხოვანია ტერორისტული დაჯგუფებების მეთოდები, მიუხედავად იმისა რომ საერთაშორისოდ აღიარებული დეფინიცია არ არსებობს დასავლური ქვეყნები სარგებლობენ ზოგადი განმარტებით მაგ: გამოძიების ფედერალური ბიუროს (FBI) ტერორიზმს მოიხსენიებს სასტიკ, უკანანო არადისკიმინაციულ ფორმად, რომელიც მიმართულია მოქალაქეებისა და მათი საკუთრების წინააღმდეგ, ასევე მთავრობების დასაშინებლად და ქმედებები განპირობებულია სოციალური და პოლიტიკური მიზნებით. (რატომ არ კვდება ტერორიზმი, 2020) ტერმინი „ტერორი“ და მისგან წარმოშობილი ტერორიზმი, საფრანგეთის ბურჟუაზიული რევოლუციის (1789-1794), დროს გამოვლინდა (ძალისხმევის გამოყენებით) დასახული შედეგის მიღწევის ყველაზე ხელსაყრელ საშუალებად. ტერორიზმის სფეროს მკვლევარებისათვის აღნიშნული პერიოდი მრავალი საინტერესო ფაქტის ამსახველია. სწორედ იმ დროინდელმა საფრანგეთის რევოლუციურმა მთავრობამ 1793 წლის 5 სექტემბერს „ტერორი“ ყველასთვის მისაღებ, დღის წესრიგად მიიჩნია (Reign of Terror, 2015), ყოველივე ამას პარიზში მრავალარიცხოვანი სიკვდილით დასჯის ტალღა მოჰყვა. პროვინციებში დაანესეს ადგილობრივი ტერორი, რომელსაც ჰქონდა მაქსიმალური ეკონომიკური მხარე, ფასის კონტროლის ღონისძიება ასევე რელიგიური დატვირთვაც, რომელიც განასახიერეს შუა ჰებერტის მიმდევრებმა. (Reign of Terror, 2015).

ტერორის როგორც სისტემატიური ძალადობის გამოყენების იდეა ეკუთვნის საფრანგეთის რევოლუციის ერთ-ერთ ლიდერს, მაქსიმილიან რობესპიერს, რომელსაც მიაჩნდა ტერორი სხვა არაფერია გარდა სამართლიანობისა და თვლიდა რომ რევოლუციის დროს მმართველობის ფუნდამენტური საფუძველი კეთილგონიერებასთან ერთად აუცილებლად უნდა იყოს ტერორიც, ვინაიდან მის გარეშე კეთილგონიერებას ძალა არ აქვს. XIX

საუკუნის მორე ნახევარი რევოლუციური ორგანიზაციების მხრიდან, პოლიტიკური მკვლევლობების სერიის ერთ-ერთი ყველაზე დასამახსოვრებელი პერიოდია რასაც სახელმწიფოების მხრიან კიდევ უფრო მკაცრი ფორმის რეპრესიები მოყვა.

იმ დროს ტერორიზმი განიხილებოდა პოლიტიკური ორთაბრძოლის ყველაზე ეფექტურ საშუალება, თუმცა აღსანიშნავია, რომ ტერორიზმს როგორც ძალადობის ფორმას გაცილებით დიდი ისტორია აქვს და ის ჩვენი წელთაღრიცხვის პირველ ასწლეულში იღებს სათავეს, მაშინ როცა ებრაელ ზელოტების სექტა „სიკარიები“ (გალილიელი იუდეველები) იბრძოდნენ რომანელების წინააღმდეგ, რომლებიც უდანაშაულო მოქალაქეებსაც ესხმოდნენ თავს „სიკარიები“ იყვნენ პირველები ვინც დასახული პოლიტიკური მიზნებისა და ინტერესის მისაღწევად „ტერორი“ გამოიყენეს. მათ შემდეგ კი ტერორისტულ ქმედებებს შუა საუკუნეებში „ჰაშიშინები“ იგივე ასასინები ახორციელებდნენ, რომლებსაც რელიგიური მოტივი ამოძრავებდათ, ისტორიულ ფაქტებზე დაყრდნობით შეგვიძლია ვთქვათ რომ ისინი თავგანწირვით გამოირჩეოდნენ და მრავალ მკვლევლობას ჩადიდნენ. სწორედ ამ უკანასკნელმა ჰპოვა გამოვლინება ზოგიერთი ქვეყნის სასაუბრო ენებზე და დღესდღეობით „ასასინი“ განიმარტება როგორც „მკვლელი“ (Abdulrahman, 2016).

1.2 ტერორიზმის კრიმინოლოგიური კლასიფიკაცია

ტერორიზმი სხვადასხვა სახელმწიფოში განსხვავებული ფორმით გვევლინება განსხვავებული მოტივით მებრძოლი დანაშაულებრივი დაჯგუფებების

მიერ იმისათვის რომ უკეთ იყოს გაანალიზებული მისი ბუნება უმჯობესია კლასიფიკაციის ტიპებად განისაზღვროს. ტერორიზმის ფორმებად დაყოფა (როგორც ნებისმიერი სხვა კლასიფიკაციის) გარკვეულწილად პირობითია, მაგრამ ტერორიზმის გარკვეული ფორმების სპეციფიკური მახასიათებლების დადგენა აუცილებელია ამ მიმართულებით კანონმდებლობისა და სამართალდამცავი საქმიანობის უფრო მეტი ყურადღების გამახვილებისა და სისტემატიზაციისთვის. ტერორისტული საქმიანობის ფორმების შესაბამისად ყალიბდება ტერორისტული აქტებიც - სხვადასხვა ობიექტებზე ძალადობრივი ზემოქმედების ფორმები.

კონკრეტული ტერორისტული ჯგუფის დანიშნულება პირდაპირ ასახავს ტერორიზმის არსს და წარმოადგენს მისი მთავარი ამოცანების განხორციელების მთავარ ინსტრუმენტს. ჯგუფის მიზანი შესაძლოა იყოს სახელმწიფო მოღვაწეთა და საზოგადო მოღვაწეთა სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის ხელყოფა; მოსახლეობის ტერორი ,უამრავი ადამიანის სიკვდილი და მნიშვნელოვანი მატერიალური ზიანი; თავდასხმა სახელმწიფო ხელისუფლების ობიექტებზე, ადმინისტრაციაზე, უსაფრთხოებაზე და ა.შ., რამაც შეიძლება გამოიწვიოს შიდა პოლიტიკური სიტუაციის დესტაბილიზაცია, გარკვეულ რეგიონებში სახელმწიფო ადმინისტრაციის დემორგან იზაცია და ა.შ. საერთაშორისო სამართლებრივ დოკუმენტების მიხედვით ძირითადად გამოტოვენ ტერორიზმის შემდეგი ფორმებს: პოლიტიკური, კრიმინალური, ნაციონალისტური, საჰაერო, საერთაშორისო, იდეოლოგიური, ეთნიკური, რელიგიური, ინდივიდუალური, სახელმწიფო, ნაციონალისტური, სამხედრო, კრიმინალური, იდეალისტური, ტერორიზმი აჯანყების სახით (ტერიტორიის წართმევა), მასობრივი არეულობები, დივერსიები, მძევლების აყვანა და ა.შ. თანამედროვე რეალობაში ტერორიზმის კონკრეტული ფორმები გვხვდება როგორც "სუფთა", ისე "შერეულ" ფორმებში. (Schinkel, 2009).

სასურველია უფრო დეტალურად ტერორიზმის ის ფორმები იყოს განხილული, რომლებიც უდიდეს საფრთხეს წარმოადგენს. სახელმწიფო

მეცნიერები, პოლიტოლოგები, ისტორიკოსები, იურისტები ახდენენ ტერორიზმის სისტემატიზაციას და კლასიფიკაციას სხვადასხვა სექციებში, გვთავაზობენ სპეციალურ კლასიფიკაციის კრიტერიუმებს, რაც ბუნებრივია ასახავს ამ ფენომენის სირთულეს. მიდგომის ყველა მრავალფეროვნებით და ზოგჯერ შეუსაბამობით, პრობლემის ასეთი მრავალგანზომილებიანი შესწავლა საშუალებას აძლევს, სამართალმცოდნეებს, ყველაზე დიდი ვალიდობით, დაადგინონ ტერორიზმის სოციალური საფრთხე და მისი ნიშნები, რომლებიც მნიშვნელოვანია სისხლის სამართლის თვალსაზრისით.

იურიდიულ ლიტერატურაში განასხვავებენ ტექნოლოგიურ ტერორიზმს, რაც იგულისხმება როგორც ბირთვული, ქიმიური იარაღის ან მათი კომპონენტების, რადიოაქტიური, ძლიერ ტოქსიკური ქიმიკატების, უკანონო გამოყენება. ტერორზე საუბრისას, ზამკოვა ვ. და ილჩიკოვი მ. განასხვავებენ მის დანყვილებულ ვარიანტებს: დივერსიულს და რეპრესიულს, რევოლუციურს და კონტრრევოლუციურს, შერჩევითსა და ბრმას. გ.მ. მინკოვსკის და რევინი ვ.პ კი კლასიფიკაციის საფუძვლად უცხოურ ნორმატიული აქტებს იშველიებენ და მართებულად მიაჩნიათ ტერორიზმის დაყოფა სახელმწიფო ტერორიზმად (ორგანიზებული ან მხარდაჭერილი ერთი სახელმწიფოს მიერ სხვა), საერთაშორისო, სისტემური საშინაო, სხვა საშინაო, რელიგიური და წერტილოვანი ტერორიზმი. (Миньковский & Ревин, 1997).

ტერორიზმის კლასიფიკაცია ემყარება ამა თუ იმ ასპექტის ამსახველ სხვადასხვა კრიტერიუმებს. ამის გათვალისწინებით კი მისი მრავალრიცხოვანი ჯგუფი შეიძლება არსებობდეს ვ.ვ. უსტინოვის მიიჩნევს, რომ კლასიფიკაციის სიმრავლე იწვევს იმ ფაქტს, რომ ხშირად შეუდარებელი ცნებები ერთ რიგში ერთნაირი მნიშვნელობით შეიძლება მოიაზრებოდეს, მართალია ტერორიზმის ბუნების მრავალფეროვნების გამო, მისი მრავალრიცხოვანი გამოყოფა შესაძლებელია. (Миньковский & Ревин, 1997).

თუმცა, ეს სიმრავლე არ ასახავს ტერორიზმის სპეციფიკურ მახასიათებლებს, როგორც სოციალურ-პოლიტიკურ ფენომენს ან მხოლოდ მის თანდაყოლილ კრიმინოლოგიური ნიშნებს, მაგრამ მრავალი სხვა ადამიანისთვის დამახასიათებელი თვისებები. საზოგადოებრივი ცხოვრების ფენომენი.

მათ თითქმის არაფერი მოუტანს ტერორიზმის არსის გაგებას და მასთან გამკლავების მეთოდების სპეციფიკას. ასევე მიაჩნია რომ ტერორიზმის სოციალურ-პოლიტიკური კომპონენტის განხილვა არ არის ეფექტური კლასიფიკაციისთვის. ადამიანის უფლებების ამერიკულ კონფერენციაზე (1970), რომელის გამართვის ძირითადი მიზანი ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლა და მოსახლეობის უსაფრთხოება იყო: დასახელდა ტერორიზმის სამი ფორმა: სოციალური, პოლიტიკური, იდეოლოგიური. (Михеев, 1993).

ტერორიზმი არ შეიძლება მოიაზრებოდეს ძირითადი დამახასიათებელი სპეციფიკისა და კონკრეტული მოტივაციისა გარეშე. თუმცა გარკვეული ნიშნები შეიძლება ახასიათებდეს ტერორიზმის ამა თუ იმ სუბიექტს. მაგ:რელიგიური ფანატიზმით შეპყრობილ ტერორიტულ გაერთიანებამ შესაძლოა გამოიყენოს თანამედროვე ტექნოლოგიები,ქიმიური თუ ბირთვული იარაღი. სამოქმედო არიალიც განსაზღვრება ძირითადი მოტივის მიხედვით და შეიძლება იყოს როგორც ქვეყნის შიგნითა ასევე მის ფარგლებ გარეთ.ტერორისტული აქტის განმახორციელებელი პირები წარმოადგენენ ტერორიზმის სუბიექტს. ტერორიზმის ფორმების არსებული სისტემა ასახავს მის როულ შინაარსს, რის გამოც იგი თავად არის დინამიური ხასიათის მატარებელი რომელიც დასტურიათანამედროვე ტერორიზმის დესტრუქციულ შესაძლებლობების და ასახას მის სოციალურ საშიშროებას.

1.3. ტერორიზმი სოციალურ კონფლიქტთა სპექტრში

გამომწვევი მიზეზები მსოფლიოსა და საერთაშორისო ორგანიზაციების მუდმივი ყურადღების ეპიცენტრს წარმოადგენს. აღნიშნული პრობლემა ტერორიზმთან ბრძოლის სამართლებრივი ზომების განსაზღვრისა და გაუმჯობესების ერთ-ერთი მთავარი გამომწვევაა. ტერორიზმის წინააღმდეგ ჩატარებული ღონისძიებების ეფექტურობა და მათი შემდგომი გაუმჯობესება დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად ზუსტად განალიზდა და დადგინდა ამ განსაკუთრებით საშიში დანაშაულის მიზეზები.

კრიმინოლოგიაში დანაშაულის მიზეზებისა და პირობების კრიმინოლოგიური კლასიფიკაციის საფუძვლების საკმარისად შერჩევით გამოიყოფა ის ფაქტორები, რომლებიც ტერორიზმს ახასიათებს შინაარსობრივი თვალსაზრისით ან სოციალური ცხოვრების სფეროებიდან. როგორც წესი, ეს მოიცავს: იურიდიულ, სოციალურ-ეკონომიკურ, ორგანიზაციულ და მენეჯერულ, საგანმანათლებლო, იდეოლოგიურ, ფსიქოლოგიურ, სოციალურ-პოლიტიკურ და სხვა მიზეზებსა და პირობებს ან პროცესებსა და მოვლენებს, რომლებიც დანაშაულს იწვევს ცხოვრების ამ სფეროებში. ტერორიზმი უნდა განვასხვავოთ ომისგან და სხვადასხვა სოციალური მოვლენებისგან. აღნიშნული მოვლენები ერთმანეთისგან განსხვავდება როგორც ობიექტური ასევე სუბიექტური მახასიათებლებითაც. ნებისმიერი დაჯგუფების ტერორიზმზე გადასვლა იშვიათად ხდება მხოლოდ იდეოლოგიური მიზეზების გამო, ისევე როგორც გასული საუკუნის 60-70-იან წლებში ევროპასა და ლათინურ ამერიკაში ყველა სახის მემარცხენე ჯგუფების შემთხვევაში. (Argo, 2006).

თანამედროვე მსოფლიოში ეთნიკური, ეროვნული და რელიგიური ფაქტორები სულ უფრო წინა პლანზეა ტერორისტულ საქმიანობის გავრცელების

მოტივით. ეთნიკური უმცირესობების და მორწმუნეთა უფლებების შელახვა ხდება მათი რადიკალური წარმომადგენლების მხრიდან საპასუხო ძალადობის ერთ-ერთი მთავარი მიზეზი, რომელიც თანამედროვე ტერორიზმის ყველაზე დესტრუქციულ ფორმებს იღებს. საყოველთაოდ აღიარებული ექსპერტების აზრით, არსებობს რამდენიმე მნიშვნელოვანი ფაქტორი, რომელიც ძალიან დიდ გავლენას ახდენს საზოგადოების ტერორისტულ აქტებში მონაწილეობაში. აღსანიშნავია ფსიქოლოგიური და იდეური მოტივები. (Argo, 2006).

ის ადამიანები ვინც ტერორიზმში მონაწილეობას ფსიქოლოგიური მოტივით იღებენ როგორც წესი სიძლიერი და შურისძების წყურვილი ამოძრავებთ, ასევე შეპყრობილნი არიან ძალაუფლების ძლიერი სურვილით. აღნიშნული მიზეზი ყველაზე გავრცელებადია საზოგადოებაში. რაც შეეხება იდეოლოგიას, ამაში მოიაზრება ის ღირებულებები და პრინციპები რომლებიც უმთავრესია ტერორისტული ჯგუფისთვის. სადაც შესაძლოა ვიგულისხმოთ როგორც რელიგიური ფანატიზმი ასევე ის პოლიტიკური მიზნები, რომელთა შესრულებასაც ემსახურება ტერორისტული დაჯგუფება.

იდეოლოგიით შეპყრობილი ტერორიზმის წარმომადგენლებისთვის ღირებულებები უმთავრესია, სწორედ ამიტომ ძალადობას აღიქვამენ მორალურ გამართლებად რომლებიც საკუთარი რწმენის დაცვას ემსახურება, უმეტესად კი მათ ინტერესებს უდანაშაულო მოქალაქეები ეწირებიან. ფსიქოლოგიური ფაქტორთან ერთად ტერორისტულ ჯგუფებში ბევრია ისეთი ინდივიდები, რომლებიც იდეური რწმენისთვის იბრძვის. მსოფლიოში ტერორიზმის შესახებ ერთ-ერთი ყველაზე გავრცელებული მითი არის რწმენა, რომ უმეტესად ტერორისტები ხდებიან მხოლოდ ღარიბი ადამიანები. ამის საფუძველზე კი დაასკვნეს, რომ შეუძლებელია ტერორიზმის დამარცხება, სანამ მსოფლიოში იარსებობს სიღარიბე და უმუშევრობა. სწორედ ამიტომ, ექსპერტები რეკომენდაციას უწევენ იმ ქვეყნებს რომელთა ერთ

სულ მოსახლეზე შემოსავალი სიღარიბის ღონის ქვემოთაა, სადაც ადამიანები განიცდიან არასაკმარის კვებასა და შიმშილს. (Tilly, 2005).

ამ მიდგომის მომხრეთა აზრით, განვითარებულმა ქვეყნებმა თავიანთი სიმდიდრე უნდა გაიზიარონ ღარიბ ქვეყნებთან, დაეხმარონ საკმარისი საკვებით და სასიცოცხლო მნიშვნელობის პროდუქტებით. მხოლოდ ამ გზით არის შესაძლებელი საერთაშორისო ტერორიზმის საფრთხის აცილება. აღნიშნულის გათვალისწინებით შეიძლება დავასკვნათ, რომ სიღარიბე და სოციალური სიღუბე ტერორიზმის ერთ-ერთი მიზეზია. იმისთვის, რომ ადამიანი გახდეს ტერორისტი, საჭიროა დაარწმუნდეს ის, რომ ეს ბრძოლა ხელს შეუწყობს მისი პირადი პრობლემების მოგვარებას, ანუ საჭიროა შეიარაღება იდეებით, რომლებიც ამართლებს ძალადობის გამოყენებას. გარდა ამისა, აუცილებელია მისი ფინანსური სტიმულირება, მისი ოჯახის წევრების სოციალური დახმარების პერსპექტივის ჩვენება ტერორისტის გარდაცვალების, დაპატიმრების ან დაზიანების შემთხვევაში. (Schinkel, 2009).

აღნიშნულ ფაქტებსახორციელებენ ტერორისტული ჯგუფები, მაგრამ ისინი ყოველთვის არ აღწევენ დიდ წარმატებას ამ სფეროში. დღეისათვის სიღარიბის, სასონარკვეთისა და ბედის შეცვლის სურვილს მცირე გავლენა აქვს. მითი იმის შესახებ, რომ ღარიბი ადამიანები ტერორისტები ხდებიან, წარმოშობს კიდევ ერთ ძალიან გავრცელებულ მითს, რომ ყველა ტერორისტი ღარიბი ხალხია.

თუმცა, სინამდვილეში, ყველაფერი საკმაოდ განსხვავებულია. ექსპერტთა უმეტესობა დარწმუნებულია, რომ ფინანსური მდგომარეობის გაუმჯობესების სურვილი ტერორისტული საქმიანობის მთავარი მოტივია. მათ მიაჩნიათ, რომ ტერორიზმი არა იმდენად რეაქციაა ეკონომიკურ უმწეობაზე, რამდენადაც არსებულ სისტემასთან პოლიტიკური უთანხმოების ძალადობრივი გამოხატვა, საზოგადოების ზედა და საშუალო ფენებიდან გამომდინარეობს. (Schinkel, 2009).

ტერორიზმის გავრცელების ხელშემწყობი პირობების ძალზე მნიშვნელოვანი ჯგუფი იქმნება კულტურული და საგანმანათლებლო სფეროში დაფიქსირებული მრავალი პროცესისა და ფენომენის შედეგად, ძირითადად შედეგად შეგვიძლია მივიჩნიოთ სახელმწიფოს როლი, მკვეთრი შესუსტება კულტურისა და სოციალურ-ეკონომიკურ სფეროში.

იმ შემთხვევაში როცა კონკრეტული სახელმწიფოს საზოგადოების ჰუმანური და სოციალურად ორიენტირებული ღირებულებების ინტენსიური ჩანაცვლება ხდება უცხო კულტურის იდეებით და სულიერების ნაკლებობით ამ ტიპის გარემოებებს წარმოშობს: აღზრდისა და განათლების სხვადასხვა დონეზე პრაქტიკული არარსებობა, უკიდურესი სოციალური დაძაბულობა, ქვეყანაში ფორმირების ნაკლებობა, ერთიანი მეთოდოლოგიური პრინციპებისა და ხალხის, განსაკუთრებით ახალგაზრდა თაობის ანტიტეროსისტული, ანტიტერემისტული ცნობიერების აღზრდის დიფერენცირებული მეთოდების, აგრეთვე ანტიტერორისტული ცოდნის გავრცელების სისტემის სხვადასხვა ფენაში და ჯგუფებში და სხვ. (Reign of Terror, 2015).

თუმცა აღსანიშნავია ისიც რომ ის ადამიანები ვინც ტერორისტული დაჯგუფების წევრები არიან და საშუალებაც აქვთ რომ ხარისხიან განათლებას დაეუფლონ, მიღებულ განათლებას სწორედ რომ აღნიშნული საქმიანობისთვის იყენებენ. ტერორისტული აქტების დაგეგმვა, მომზადება და ორგანიზება მოითხოვს სპეციალურ მომზადებას, ოპერატიულობას, კომპლექსური ინფორმაციის ათვისებას, რაც შეუძლებელია საბაზო განათლების გარეშე. ამის ნათელი მაგალითია 2001 წლის 11 სექტემბრის ტერაქტები ნიუ-იორკში და ვაშინგტონში, რომლებიც განხორციელდა თანამედროვე საავიაციო ტექნოლოგიის გამოყენებით. 19 ტერორისტიდან 15 რომლებიც მონაწილეობდნენ ამ აქციებში, მდიდარი ოჯახებიდან იყვნენ. აღ ქაიდას მანიფესტი "მსოფლიო ისლამური ფრონტის დეკლარაცია„

(Lewis, 1998), მიღებული იქნა 1998 წელს, რომელიც არ შეიცავს პირდაპირ ბრალდებებს სილარიბესთან დაკავშირებით.

ეს სულაც არ ნიშნავს, რომ ღარიბი ადამიანები, განათლების გარეშე, რომელთაც სურთ მხოლოდ ერთი რამ - კარგი ფულის გამომუშავება, არ მოდიან ტერორისტულ ორგანიზაციაში. უმეტეს შემთხვევაში მათ ენიჭებათ მკვლევლობების, აფეთქებების, მძევლების აყვანის და ა.შ. მათ შორის ირჩევიან თვითმკვლევები, რომლებიც იღუპებიან და ათობით და ზოგჯერ ასობით ადამიანის სიცოცხლეს იღებენ. ესენი არიან ე.წ. "ქვეითები". მაგრამ ისინი არ განსაზღვრავენ ტერორისტული ორგანიზაციის სახეს, ისინი არ ადგენენ მიზნებს და არ ირჩევენ მათკენ მიმავალ გზებს.

ყველა ამ ამოცანას ორგანიზაციის მმართველი სუბიექტი ადგენს, რომლისთვისაც უფრო მნიშვნელოვანი მიზნებია, ვიდრე სილარიბის წინააღმდეგ ბრძოლა. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, შეიძლება გაკეთდეს შემდეგი დასკვნა თანამედროვე ტერორიზმის არსის გასაგებად, ძალზე მნიშვნელოვანია ასეთი მითების მოშორება. ეს საშუალებას მოგვცემს ფოკუსირება გავაკეთოთ რეალურ და არა გამოგონილი პრობლემების შესწავლაზე, არამედ განვსაზღვროთ თანამედროვე ტერორიზმის ძირეული სისტემა და მოვიძიოთ ადეკვატური საშუალებები ამ საფრთხის წინააღმდეგ.

ტერორისტული სტრუქტურების ინფორმაციისა და პროპაგანდისტული საქმიანობის მრავალფეროვნება, მისი სხვადასხვა პირობებში ქცევის შესაძლებლობა, საჭიროებს ეროვნული ანტიტერორისტული კომიტეტის აქტიურ საორგანიზაციო საქმიანობას, რათა უზრუნველყოფილი იყოს საფრთხის საწინააღმდეგო ღონისძიებები, რომელსაც, უნდა დაერთოს ტერორიზმის იდეოლოგიის პროპაგანდის წინააღმდეგ ბრძოლაც, (Lewis, 1998), სამოქალაქო საზოგადოების უფრო სისტემური მონაწილეობა მასში არსებული ინსტიტუციები და

მოსახლეობის ფართო მხარდაჭერა. ბოლო ათწლეულების განმავლობაში ტერორიზმის შინაარსისა და ფორმების ზოგადი ევოლუცია, მისი ამჟამინდელი მდგომარეობა განსაზღვრავს სახელმწიფოებისა და საზოგადოების უსაფრთხოების ერთ-ერთ მწვავე საფრთხეს. აღნიშნული საფრთხის ეფექტური წინააღმდეგობა კი მოითხოვს მისი მდგომარეობის მუდმივ კონტროლს, რათა დროულად გაანალიზდეს მისი განმსაზღვრელ მიზეზები.

1.4 საკანონმდებლო და ინსტიტუციური ჩარჩო

ანტიტერორისტული კანონმდებლობის შემუშავების მიმართულებით, საქართველომ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა და მიიღო შესაბამისი ნორმატიული აქტები, ასევე მოახდინა შესაბამისი ცვლილებები არსებულ კანონმდებლობაში.

უნდა აღინიშნოს, რომ საქართველოს კანონმდებლობა, ისევე როგორც ეროვნული კონცეპტუალური დოკუმენტები უსაფრთხოების სფეროში, მათ შორის, საქართველოს ეროვნული უსაფრთხოების კონცეფცია, საფრთხეების შეფასების დოკუმენტი და კანონი საქართველოს დაგეგმვისა და კოორდინაციის წესების შესახებ. ეროვნული უსაფრთხოების პოლიტიკის განსაზღვრა საერთაშორისო ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში, როგორც საქართველოს უსაფრთხოების პოლიტიკის ერთ-ერთი მთავარი მიმართულება.

საქართველოს კანონი ტერორიზმთან ბრძოლის შესახებ (ტერორიზმთან ბრძოლის შესახებ, 2007), არის მნიშვნელოვანი სამართლებრივი აქტი ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის სფეროში. იგი განსაზღვრავს ტერორიზმის წინააღმდეგ

ბრძოლის ორგანიზაციის ფორმებს და იურიდიულ საფუძვლებს, აგრეთვე ტერორიზმთან ბრძოლის სფეროში შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოების კოორდინაციის წესებს, სამოქალაქო ორგანიზაციებისა და ასოციაციების და მოქალაქეთა ჩართულობის საფუძვლებს, მათ უფლებებს, ვალდებულებები და მათი სოციალური უსაფრთხოების გარანტიები.

კანონი, რომელიც რამდენჯერმე შეიცვალა თანამედროვე გამოწვევების გამო, მნიშვნელოვანია, რადგან იგი განსაზღვრავს "ტერორიზმის" ტერმინებს, "ტერორისტული", "ტერორისტული აქტი", "ტერორისტული მიზანი", "ტერორისტული საქმიანობა", "საერთაშორისო ტერორიზმი", "ტერორისტული ჯგუფი" და "ტერორისტული ორგანიზაცია", საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად. (ტერორიზმთან ბრძოლის შესახებ, 2007)

აღსანიშნავია კანონის ის დებულებები, რომლებიც განსაზღვრავს ტერორიზმთან ბრძოლის ძირითად პრინციპებს, აგრეთვე სუბიექტებს, რომლებიც ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლას აწარმოებენ.

აღსანიშნავია, რომ ტერორიზმთან ბრძოლის თვალსაზრისით, კოდექსში ძირითადი ცვლილებები შეიტანეს 2013-2015 წლებში. საქართველოს მთავრობის მიერ ინიცირებული კანონპროექტების ძალაში შესვლის შემდეგ.

აღსანიშნავია, რომ საქართველო გაეროს წევრ ქვეყნებს შორის ერთ-ერთი პირველი ქვეყანაა, რომელმაც 2015 წელს გაეროს უსაფრთხოების საბჭოს 2178 რეზოლუციის შესაბამისად, სრულად დაადასტურა ე.წ უცხოელი ტერორისტული მებრძოლების (FTF) მოგზაურობასთან დაკავშირებული საქმიანობა. (2014).

შესაბამისად, საკანონმდებლო ცვლილებების შედეგად, კოდექსმა დაადგინა სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის გადაკვეთის ან გადაკვეთის მცდელობისთვის ტერორისტული საქმიანობის

განხორციელების, მისი მომზადების ან ასეთ საქმიანობაში ან ტერორისტულ საქმიანობაში მონაწილეობის მიზნით.

საქართველოს მთავრობის დადგენილება ქვეყანაში კონტრტერორისტული საქმიანობის ორგანიზების წესისა და ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის სუბიექტის საქმიანობის კოორდინაციის წესის დამტკიცების შესახებ (მთავრობის დადგენილება №254, 2014), წარმოადგენს არსებული კანონმდებლობის მნიშვნელოვან ნაწილს ტერორიზმთან ბრძოლაში. იგი ავალდებულებს სუბიექტებს ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში, ისევე როგორც სხვა სახელმწიფო ორგანოებს, მიანოდონ ტერორიზმთან დაკავშირებული ნებისმიერი ინფორმაცია საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის კონტრტერორისტულ ცენტრს.

გარდა ამისა, აღსანიშნავია, საქართველოს მთავრობის დადგენილება ექსტრემალური სიტუაციების მართვის ოპერატიული შტაბის ორგანიზაციის წესებისა და საქმიანობის დამტკიცების შესახებ (საქართველოს მთავრობის დადგენილება , 2014) - აღსანიშნავია. იგი განსაზღვრავს ოპერატიული შტაბის საქმიანობას, რომელიც შეიქმნა მთავრობის ბრძანებით, ტერორისტული აქტის ჩახშობის მიზნით. ოპერატიული შტაბი, რომელსაც სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური ხელმძღვანელობს, არის ტერორისტულ საქმიანობაზე ერთობლივი რეაგირების მექანიზმი.

სისხლის სამართლის ზომების გარდა, ეროვნული კანონმდებლობა ასევე ითვალისწინებს სასამართლოს მიერ ბრძანების გამოცემას ტერორიზმთან დაკავშირებული ფიზიკური ან/და იურიდიული პირების აქტივების გაყინვის შესახებ, ადმინისტრაციული სასამართლო წარმოების გზით, სამთავრობო კომისიის შუამდგომლობის საფუძველზე. სასამართლოს ბრძანებით გათვალისწინებული ზომების აღსრულებას, კერძოდ, აქტივების გაყინვას ახორციელებს აღსრულების ეროვნული ბიურო.

ეს არის სახელმწიფოს ერთ – ერთი ყველაზე ეფექტური მექანიზმი იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ტერორისტებს აღარ ექნებათ პირდაპირი ან არაპირდაპირი ფინანსური და სხვა მატერიალური დახმარება ტერორისტული საქმიანობის განსახორციელებლად.

1.5 ინსტიტუციური მექანიზმები

ქვეყნის ექსტრემისტული და ტერორისტული საფრთხეებისგან დაცვის მიზნით, საჭიროა საქართველოს სახელმწიფო უწყებების ერთობლივი ძალისხმევა. საქართველოს მთავრობა ახორციელებს ქვეყნის ექსტრემიზმისა და ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის ორგანიზებას და სხვადასხვა ძალისხმევით უზრუნველყოფს ამ ძალისხმევას, ხოლო ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში უშუალოდ მონაწილეობენ შემდეგი სუბიექტები:

- სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური;
- შინაგან საქმეთა სამინისტრო;
- თავდაცვის სამინისტრო;
- დაზვერვის სამსახური;
- სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახური და საქართველოს გენერალური პროკურატურა.

ასევე, სხვა საჯარო სააგენტოები და ორგანიზაციები მნიშვნელოვან როლს თამაშობენ ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში. საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური არის ქვეყნის ექსტრემიზმისა და ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის ერთიანი სისტემის წამყვანი სააგენტო, რომელიც უზრუნველყოფს

ტერორისტული დანაშაულების გამოვლენას, პრევენციასა და აღკვეთას სპეციალური და კრიმინალური დაზვერვის გამოყენებით.

სამსახური კოორდინაციას უწევს სუბიექტების საქმიანობას ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში თავისი სტრუქტურული ქვედანაყოფის კონტრტერორისტული ცენტრის საშუალებით.

ტერორისტული ქმედებებით გამოწვეული საგანგებო სიტუაციების შემთხვევაში იქმნება დროებითი ორგანო - საგანგებო სიტუაციების მართვის ოპერატიული სარდლობა, საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის უფროსის ხელმძღვანელობით. სარდლობის მთავარი მიზანი არის სპეციალური ღონისძიებების განხორციელება ტერორისტული დანაშაულის პრევენციისა და აღკვეთის მიზნით, ასევე საზოგადოებრივი უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, ტერორისტების განეიტრალება და პრევენცია ან მინიმუმამდე შემცირება ტერორისტული აქტის ან / და ტერორისტული მიზნით განხორციელებული სხვა დანაშაულების შედეგად მოსალოდნელი შედეგები. (Argo, 2006)

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში, რომელიც შესაძლოა პირველი რეაგირება მოახდინოს ტერორისტულ საქმიანობასა და დანაშაულზე.

სამინისტრო უზრუნველყოფს საზოგადოებრივი უსაფრთხოების და კანონისა და წესრიგის დაცვას, სახმელეთო საზღვრისა და საზღვაო სივრცის უსაფრთხოებას, აგრეთვე სასაზღვრო გამტარ პუნქტებში სახელმწიფო საზღვრისა და სასაზღვრო რეჟიმის დაცვას. განსაკუთრებით აღსანიშნავია შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემაში საზოგადოებაზე ორიენტირებული პოლიტიკის მიდგომები, რომელიც მიზნად ისახავს პროაქტიულ კომუნიკაციას და საზოგადოებასთან მჭიდრო თანამშრომლობას, მათ შორის, შესაძლო რადიკალიზაციის რისკების გამოვლენას.

ასევე მნიშვნელოვანია დაზვერვის პოლიტიკის მოდელის შემუშავება, რომელიც მიზნად ისახავს ორგანიზებული დანაშაულის მიმართ პროაქტიული მიდგომის, უწყებებს შორის ინფორმაციის ოპერატიული გაცვლის, ინფორმაციის მართვისა და ანალიზის ერთიანი სისტემის შემუშავებას, საფრთხეების და რისკების შეფასებას.

საგანგებო სიტუაციების მართვის სამსახური უზრუნველყოფს საშიში ტვირთის სატრანსპორტო გზების შეთანხმებას, ფიზიკური დაცვის შესახებ დასკვნების მომზადებას ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის ლიცენზირებასთან დაკავშირებით, საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირებისთვის საჭირო ზომების განხორციელებას და საგანგებო სიტუაციებში საჭირო სამუშაოების ორგანიზებას. სიტუაციის ზონა.

სსიპ - ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სააგენტოს ფუნქციები მნიშვნელოვანია როგორც პრევენციის, ასევე ბირთვული და რადიოლოგიური საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების ეტაპზე. ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სააგენტოს კომპეტენციის სფერო მოიცავს შემდეგს: ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის განმახორციელებელი პირებისათვის ლიცენზიებისა და ნებართვების მინიჭება, რადიაციული უსაფრთხოების შესრულების შემოწმება და კონტროლი.

ბირთვული და რადიოლოგიური საგანგებო სიტუაციების შემთხვევებზე რეაგირება - ინციდენტი, ბირთვული და რადიოაქტიური მასალების უკანონო ტრეფიკინგი, რადიაციული სიგნალიზაცია სასაზღვრო გამტარ პუნქტებში, საბაჟო და სატრანსპორტო ტერმინალებში, ექსპერტიზის ჩატარება, შესაბამისი დასკვნების მომზადება, ასევე უსაფრთხო ტრანსპორტირება და განადგურება. ბირთვული ან / და რადიოაქტიური წყაროები, რომლებიც ზემოაღნიშნული შემთხვევების შედეგად ამოიღეს რადიოაქტიური ნარჩენების სათავსში, მისი ფიზიკური დაცვის უზრუნველყოფის პირობებში.

თავი 2. საერთაშორისო თანამშრომლობა ტერორიზმის წინააღმდეგ

2.1. საერთაშორისო თანამშრომლობა საერთაშორისო ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში

ბოლო წლების მსოფლიო დღის წესრიგში ერთ-ერთი ყველაზე მწვავედ განხილული პრობლემა გახდა საერთაშორისო ტერორიზმის, რომელიც აგრეთვე სახელმწიფოთა და საერთაშორისო საზოგადოების საქმიანობას წარმოადგენს მასთან ბრძოლის მიზნით. საერთაშორისო ტერორიზმში იგულისხმება როგორც სხვა სახელმწიფოს წინააღმდეგ ქმედებების ჩადენა, ორგანიზება, გამართვა, დაფინანსება ან წახალისება, ან ისეთი ქმედებების განხორციელება, რომლებიც მიმართულია ადამიანების ან საკუთრების წინააღმდეგ.

მათი ხასიათიდან გამომდინარე, უნდა წარმოშვას შიში სახელმწიფო მოხელეების, პირთა ჯგუფების ან ზოგადად მოსახლეობის დაშინების მიზნით. დღესდღეობით მოქმედებს საერთაშორისო სამართლებრივი ჩარჩო საერთაშორისო ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში. იგი მოიცავს არაერთ საერთაშორისო აქტს, კერძოდ: ჰააგის 1970 წლის კონვენციას თვითმფრინავების უკანონო ჩამორთმევის აღკვეთის შესახებ; 1971 წლის კონვენცია სამოქალაქო ავიაციის უსაფრთხოების წინააღმდეგ უკანონო ქმედებების აღკვეთის შესახებ; 1973 წლის კონვენცია საერთაშორისო დაცულ პირთა მიმართ დანაშაულის დასჯის აღკვეთის შესახებ, დიპლომატიური აგენტების ჩათვლით; 1979 წლის საერთაშორისო კონვენცია მძევლების აყვანის წინააღმდეგ; (მძევლების აყვანის წინააღმდეგ, 1979),

1999 წლის კონვენცია ტერორიზმის დაფინანსების და აღკვეთის შესახებ; (ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის შესახებ, 2005) ბირთვული ტერორიზმისა და საერთაშორისო ხასიათის სხვა ნორმატიული აქტების აღკვეთის შესახებ 2005 წლის საერთაშორისო კონვენცია.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ევროპის ბევრ ქვეყანაში მოქმედებს ანტიტერორისტული კანონები. 2000 წლის დეკემბერში დსთ-ს სახელმწიფოთა მეთაურების საბჭოს გადაწყვეტილებით, შეიქმნა დსთ-ს წევრი სახელმწიფოების ანტიტერორისტული ცენტრი, დამტკიცდა დსთ-ს წევრი სახელმწიფოების თანამშრომლობის პროგრამა ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში და ექსტრემიზმის სხვა ძალადობრივი გამოვლინებები. გაეროს სისტემის ფარგლებში შემუშავდა თექვსმეტი უნივერსალური შეთანხმება (ცამეტი ხელშეკრულება და სამი ოქმი) საერთაშორისო ტერორიზმის წინააღმდეგ და ეხება კონკრეტულ ტიპის ტერორისტულ საქმიანობას. (Моисеев, 2002). საერთაშორისო სისტემის თანახმად, სახელმწიფოები თანამშრომლობენ ინტერპოლთან, რომელიც დანაშაულის წინააღმდეგ კორდინირებულ საქმიანობას ეწევა. ინტერპოლის შეხვედრებზე მიიღება სტრატეგიული და ტაქტიკური გადაწყვეტილებები საპოლიციო თანამშრომლობის ეფექტურობისა და ხარისხის გასაუმჯობესებლად, საერთაშორისო დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლაში და მიიღება ფუნდამენტური აქტები, რომლებიც არეგულირებს ევროპის ქვეყნების პოლიციის საქმიანობას ამ სფეროში.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ გაეროს ანტიტერორისტული საქმიანობის ახალი ეტაპი მესამე ათასწლეულის წინ დაიწყო. 2000 წლის 8 სექტემბერი გენერალური ასამბლეა, დაფუძნებული მსოფლიოს მრავალი ქვეყნის გამოცდილებაზე. ასევე მიღებულ იქნა ათასწლეულის დეკლარაცია, რომელიც ითვალისწინებს მოქმედებას ტერორიზმის წინააღმდეგ საერთაშორისო თანამეგობრობის ფარგლებში.

დეკლარაციაში მნიშვნელოვანი ყურადღება ექცევა ტერორიზმის პრევენციისა და მასთან ბრძოლის მიზნით კოორდინირებული მოქმედებების შემუშავების აუცილებლობას. მსოფლიოში არსებულმა სპეციფიკურმა სიტუაციამ, რომელსაც ახასიათებს თანამშრომლობის გაფართოება სხვადასხვა სფეროებში, გამოიწვია სახელმწიფოთაშორისი და სხვა საერთაშორისო ურთიერთობების შეკავშირება კონტროლისა და ბრძოლის სფეროში.

საერთაშორისო სამართლის სუბიექტების ანტიტერორისტული თანამშრომლობის საერთაშორისო სამართლებრივი ჩარჩოს შექმნა უკავშირდება: 12 მრავალმხრივ ხელშეკრულებას. ანტიტერორისტული თანამშრომლობის კონვენციის მექანიზმში შეტანილი ყველაზე მნიშვნელოვანი სამართლებრივი პრინციპია პრინციპი "aut dedere aut Judicare" ("ან ექსტრადიცია ან მოსამართლე"). ის მიზნად ისახავს ტერორისტული აქტების ჩადენისათვის სასჯელის გარდაუვალობას და ამით უზრუნველყოს სამართალდამცავი ზომების უფრო მაღალი დონეს, ხაზგასმით აღინიშნოს ტერორისტული ხასიათის თავდასხმების სავალდებულო დევნა და დასჯა ეროვნული (საშინაო) და საერთაშორისო (სახელმწიფოთაშორისი) დონეზე. ამავე დროს, სახელმწიფოებს შორის ანტიტერორისტული თანამშრომლობის იურიდიული მხარდაჭერის გადანაცვება მდგომარეობს საგანგებო, ერთი შეხედვით, გადაჭრის გზებზე ეროვნული და საერთაშორისო სამართლის ნორმების შესაქმნელად, რომლებიც შედის "ანტიტერორისტულ კანონში", როგორც ინტერსისტემა.

ამ პრობლემის თეორიული გადანაცვება შესაძლებელია იმ პირობით, რომ მხედველობაში მიიღება როგორც საერთაშორისო სამართლის, ასევე ეროვნული (შიდა) სამართლის საგნისა და მეთოდის სპეციფიკა, მაგრამ ეს ამოცანა ასევე ძალიან აქტუალურია, რადგან ჯერ კიდევ არ არსებობს უნივერსალური ბრძოლის მეთოდები. საერთაშორისო ანტიტერორისტული თანამშრომლობის მიზნით აუცილებელია

სამართლებრივი საფუძვლის შესაქმნელად რაც დაეფუძნება "ანტიტერორისტულ კანონს". (Argo, 2006).

ანტიტერორისტული საქმიანობის ორგანოებისათვის-შეიქმნა ხელისუფლების ინსტიტუტების მიერ ინსტიტუციური სისტემები ერთ-ერთ ასეთ მათგანს გაეროს უსაფრთხოების საბჭოს ანტიტერორისტული კომიტეტი წარმოადგენს, რომელიც ეფექტურ საერთაშორისო პლატფორმას წარმოადგენს სახელმწიფოთაშორის ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში.

მაგალითად, აშშ-ს ეროვნული უსაფრთხოების დეპარტამენტი შეიძლება აღიარებულ იქნეს როგორც ანტიტერორისტული ინსტიტუტი, თუმცა მას თავად შეუძლია შექმნას საკუთარი ინსტიტუციონალიზებული კონტრტერორისტული სისტემები.

კერძოდ, ტერორიზმისა და საერთაშორისო ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის სფეროში. კონტრტერორისტული ინსტიტუციური სისტემა არის ორგანო, ორგანოები, ორგანოების სისტემები, რომლებიც შექმნილია საერთაშორისო იურიდიული და (ან) საერთაშორისო სამართლებრივი ნორმებისა და პრინციპების შესაბამისად, საერთაშორისო სამთავრობო ინსტიტუტებში ტერორიზმისა და (ან) საერთაშორისო ტერორიზმის კონტროლისთვის, საქმიანობა შემდეგ სფეროებში:

- ტერორიზმისა და საერთაშორისო ტერორიზმის კონცეფციისა და არსის განმარტება;
- მიზეზებისა და პირობების დადგენა, რომლებიც წარმოშობს ამ მოვლენებს;
- ტერორიზმისა და საერთაშორისო ტერორიზმის პრევენციის, საწინააღმდეგო, აღკვეთისა და ბრძოლის ფორმებისა და მეთოდების განსაზღვრა.

საქმიანობის სფეროებისა და სამართლებრივი ჩარჩოს მიხედვით, ანტიტერორისტული ინსტიტუციური სისტემები შეიძლება დაიყოს ორ ჯგუფად: ეროვნული და საერთაშორისო. გაეროს ანტიტერორისტული კომიტეტის, ამოცანაა უშიშროების საბჭოს რეზოლუციების აღსრულება. კომიტეტმა უნდა შეაჯამოს ქვეყნების ინფორმაცია ანტიტერორისტული ზომების შესახებ, რომლებიც ხორციელდება 1373 რეზოლუციის შესაბამისად და შესაბამისი რეკომენდაციები უნდა წარუდგინონ გაეროს უსაფრთხოების საბჭოს. კომიტეტის საქმიანობა მიზნად ისახავს უშიშროების საბჭოს და მთლიანად გაეროს მიერ ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის მთავარი კოორდინატორის როლის ეფექტურ განხორციელებას.

გლობალურ დონეზე საერთაშორისო ტერორიზმთან მიმართებით აქტიურ ძალისხმევას ახორციელებენ, აშშ, რუსეთის ფედერაცია, ისრაელი, ინდოეთი, თურქეთი, ევროკავშირი, რომელთა ერთობლივი მოქმედება მიმართულია ტერორიზმთან ბრძოლის და აღკვეთის შესახებ. მიუხედავად იმისა, რომ რუსულ და ამერიკულ კონტექსტთან დაკავშირებით უფრო სწორი იქნება საუბარი ერთდროულ და არა ერთობლივ ინტერესებზე ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში ან აბსოლუტურად მსგავს ტერორისტულ გამონვევებში, ამ ინტერესების ყველა ასპექტი, მათ შორის შეზღუდული, ყოველთვის, მყისიერად ინვესტა ორმხრივი კოორდინაციისა და ურთიერთქმედების გააქტიურებას.

2.2 საერთაშორისო თანამშრომლობა სისხლის სამართლის საქმეებში: ანტიტერორიზმი - კონტექსტი და მიმოხილვა

სახელმწიფოთა თანამშრომლობას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს ტერორიზმთან ბრძოლის საქმეში, რადგან თანამედროვე ტერორისტული ორგანიზაციებთან გამკლავება ცალკეული სახელმწიფოთა მხრიდან ფაქტობრივად შეუძლებელია, თუ არ მოხდა ჯეროვანი და შეჯერებული თანამშრომლობა ყველა სახელმწიფოს მიერ საერთაშორისო მშვიდობის დაცვის უზრუნველსაყოფად. სახელმწიფოთა ურთიერთთანამშრომლობა ტერორიზმთან ბრძოლის დროს იკვეთება შემდეგ მიმართულებებში:

- ტრანსპორტის;
- ინფორმაციული ტექნოლოგიისა და ტელეკომუნიკაციების კუთხით;

დანაშაული აღარ არის ეროვნული ფენომენი, რამაც მიიღო ტრანსნაციონალური განზომილება. ტრანსნაციონალური ხასიათის გამო, ტერორიზმი, (გორაშვილი, 2011), ისევე როგორც ყველა ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაული, სერიოზულ პრობლემებს უქმნის ეროვნული მართლმსაჯულების სისტემებს. ეროვნული სასამართლოები განიხილავენ დამნაშავეებს, ვინაიდან არ არსებობს საერთაშორისო სასამართლო, რომელიც უფლებამოსილია განიხილოს ტერორიზმის საქმეები (გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც მოცემულია ისეთი ელემენტები, რომლებიც წარმოადგენს დანაშაულებს, რომელთა კომპეტენციაა სისხლის სამართლის საერთაშორისო სასამართლო განეკუთვნება).

სისხლის სამართლის ოფიცრებისთვის ძნელია გამოიძიონ ან დაიწყოს სისხლის სამართლის საქმე პირთა მიმართ, რომლებიც ეჭვმიტანილები არიან ტერორისტულ საქმიანობაში მონაწილეობაში, როდესაც ისინი იმყოფებიან მათი ტერიტორიის გარეთ ან სადაც ძირითადი მტკიცებულებები, მონშეები, დაზარალებულები ან დანაშაულიდან მიღებული შემოსავალი ქვეყნის იურისდიქციის გარეთ მდებარეობს სასამართლო სისტემები, რომელთანაც უნდა ითანამშრომლონ, განსხვავდება საკუთარი ქვეყნისაგან. ტერორისტული მოქმედებები შესაძლოა

გახორციელდეს როგორც მშვიდობიან ისე შეიარაღებული კონფლიქტის დროს, ამ ტიპის ძალადობრივი ქმედება მოითხოვს სახელმწიფოთა მხრიდან სწრაფ და დაუყოვნებელ მოქმედებას, რაც გულისხმობს სახელმწიფოთა ურთიერთ თანამშრომლობას.

2.3 საქართველოს მონაწილეობა ტერორიზმის წინააღმდეგ საერთაშორისო ბრძოლაში

საერთაშორისო თანამშრომლობას ტერორიზმისა და ექსტრემიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის სფეროში განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება. ამ მიმართულებით, საქართველო აქტიურად არის ჩართული საერთაშორისო ძალისხმევაში და გააგრძელებს ბრძოლას ტერორიზმის წინააღმდეგ და მისი ყველა მანიფესტაცია, საერთაშორისო საზოგადოების პარალელურად.

საქართველო თავიდანვე გახდა გლობალური კოალიციის აქტიური წევრი დაემის წინააღმდეგ და მრავალეროვან ოპერაციებში მონაწილეობით მნიშვნელოვნად შეუწყო ხელი გლობალური მშვიდობისა და უსაფრთხოების შენარჩუნებას. (გორაშვილი, 2011).

საქართველო არის გაეროს ანტიტერორისტული კონვენციების/ ოქმების, აგრეთვე ევროპის საბჭოს ფარგლებში მიღებული კონვენციების/ ოქმების მხარე. ხსენებული საერთაშორისო ხელშეკრულებების, აგრეთვე გაეროს უსაფრთხოების

საბჭოს რეზოლუციების და სხვა საერთაშორისო სამართლებრივი დებულებები/ინსტრუმენტები დანერგულია საქართველოს კანონმდებლობაში.

საქართველო აგრძელებს შესაბამისი საერთაშორისო ინსტრუმენტების დაცვის პროცესს ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის სფეროში. საქართველომ ხელი მოაწერა საერთაშორისო ხელშეკრულებებს სხვადასხვა საერთაშორისო პარტნიორებთან, მათ შორის ევროკავშირთან და ევროპოლთან, ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის, სამართალდამცავი ორგანოების თანამშრომლობის, საიდუმლო ინფორმაციის გაცვლისა და დაცვის შესახებ.

ზემოთხსენებული ხელშეკრულებების დადება ევროკავშირისა და ნატოს წევრ ქვეყნებთან, ისევე როგორც სხვა პარტნიორ ქვეყნებთან, საქართველოსთვის განსაკუთრებული პრიორიტეტია.

საქართველო დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობის განმტკიცებას ანტიტერორისტულ საკითხებში. სახელმწიფო ემსახურება ნატო-ს, ევროკავშირთან, გაეროსთან, ევროსაბჭოსთან, ეუთოსთან და ასევე თანამშრომლობის გაღრმავების იდეას ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის სფეროში სხვა მრავალმხრივ ფორმატებში.

რაც შეეხება რეგიონალურ თანამშრომლობას, საქართველო თანამშრომლობს პარტნიორ ქვეყნებთან, მათ შორის, მრავალმხრივი საერთაშორისო სამართლებრივი ინსტრუმენტების საფუძველზე. აღსანიშნავია ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის სფერო, მათ შორის გლობალური კონტრეტერორისტული ფორუმის საქმიანობაში. გარდა ამისა, საქართველო აქტიურად მონაწილეობს ევროსაბჭოს კონტრეტერორისტული კომიტეტის (CDCT) ექსპერტულ ღონეზე შეხვედრებში.

ქვეყანა გააგრძელებს საერთაშორისო ორგანიზაციებთან აქტიურ თანამშრომლობას და ამ ორგანიზაციების მიერ ორგანიზებულ ანტიტერორისტულ ღონისძიებებში მონაწილეობას. მნიშვნელოვანია საქართველოს მონაწილეობა შესაბამის საერთაშორისო ინიციატივებში, რომლებიც მიზნად ისახავს ტერორიზმის აღკვეთას, ტერორიზმის მცდელობების გამოვლენას და საპასუხო ზომების შემუშავებას.

გარდა ამისა, საქართველო, თავისი ეროვნული ინტერესების შესაბამისად, მონაწილეობს საერთაშორისო ორგანიზაციების ფარგლებში ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის სფეროში დოკუმენტების შემუშავებისა და მიღების პროცესში. ქვეყანა გააძლიერებს თანამშრომლობას ევროპოლთან და მის შესაბამის სტრუქტურებთან ოპერატიულ და სტრატეგიულ დონეზე ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის სფეროში. ასევე, მნიშვნელოვანი ყურადღება ეთმობა სისხლის სამართლის პოლიციის საერთაშორისო ორგანიზაციასთან - ინტერპოლთან არსებული თანამშრომლობის შემდგომ განვითარებას. ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში საერთაშორისო თანამშრომლობის ჩასატარებლად, აქტიურად იქნება გამოყენებული მეკავშირე ოფიცრების ქსელი და უსაფრთხოების (გორაშვილი, 2011), პოლიციის ატაშეები საქართველოსა და სხვა ქვეყნებში.

ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის განვითარების თვალსაზრისით, საქართველოს აქვს რამდენიმე პრიორიტეტული მიმართულება. უპირველეს ყოვლისა, აღსანიშნავია საერთაშორისო დონეზე თანამშრომლობა და კოორდინაცია, რაც ითვალისწინებს გლობალურ ასპარეზზე ტერორიზმისა და ექსტრემიზმის განვითარების ფაქტორების შემცირებასა და აღმოფხვრას.

ამ ძალისხმევის მნიშვნელოვანი კომპონენტია აქართველოს მონაწილეობა საზღვარგარეთის სამშვიდობო მისიებში. ორმხრივი და მრავალმხრივი

თანამშრომლობის განვითარება გაღრმავება, გამოცდილების გაზიარება და ინფორმაციის გაცვლა ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლისა და უსაფრთხოების განმტკიცების თვალსაზრისით, მნიშვნელოვანია.

გარდა ამისა, საერთაშორისო თანამშრომლობის მნიშვნელოვანი მიმართულებაა საერთაშორისო პარტნიორობის განმტკიცება, ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის სფეროში შესაბამისი ორგანოების შესაძლებლობების გაუმჯობესების მიზნით. (Lewis, 1998).

ტერორიზმის საფრთხეებზე ეფექტური რეაგირება მოითხოვს ერთობლივ ძალისხმევას, შესაბამისად, მნიშვნელოვანია პარტნიორი ქვეყნების შესაბამის ორგანოებთან ორმხრივი თანამშრომლობის გაღრმავება და ინფორმაციის გაცვლის ეფექტური მექანიზმების შემუშავება. საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური, როგორც ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის წამყვანი ორგანო, დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს პარტნიორი ქვეყნების შესაბამის უწყებებთან თანამშრომლობას.

ამრიგად, ამ ორგანოებთან მოლაპარაკებები და თანამშრომლობის ხელშეკრულებების დაწყების პროცესი აქტიურად მიმდინარეობს. თანამშრომლობა პარტნიორ ქვეყნებთან, მათ შორის ევროკავშირთან და ნატოსთან რეგულარულად ხდება ინფორმაციის გაცვლა და ერთობლივი საქმიანობის დაგეგმვა.

სტრატეგიული პარტნიორობისა და საქართველოს მეზობელი ქვეყნების უსაფრთხოების და სამართალდამცავი ორგანოების საერთაშორისო თანამშრომლობა კიდევ უფრო განმტკიცდება ქვეყნის აქტიური ძალისხმევით. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა თანამშრომლობის გაღრმავებას სამართალდამცავი ორგანოებში, ასევე სისხლის სამართლის საკითხებზე ურთიერთდახმარების იურიდიული დახმარების სფეროში. საქართველო სათანადო

მნიშვნელობას ანიჭებს ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის სფეროში თანამშრომლობის შემდგომ განმტკიცებას მის უახლოეს პარტნიორთან - ამერიკის შეერთებულ შტატებთან.

ამ დროისათვის, საქართველო აქტიურად მონაწილეობას ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის სფეროში საერთაშორისო ორგანიზაციების ან პარტნიორი ქვეყნების მიერ ორგანიზებულ სტრატეგიულ დონეზე დიალოგებში, ტრენინგებში, კონფერენციებსა და სამუშაო შეხვედრებში.

2.4 ინსტიტუციური ზედამხედველობის, ანგარიშვალდებულებისა და სტრატეგიის გადახედვის მექანიზმები საქართველოში

ტერორიზმთან ბრძოლის ეროვნული სტრატეგიისა და მისი სამოქმედო გეგმის შესრულების პროცესის ზედამხედველობას განახორციელებს ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის ეროვნული სტრატეგიისა და შესაბამისი სამოქმედო გეგმის შემუშავების და მონიტორინგის მუდმივი უწყებათაშორისი კომისია. კომისიის მიზანია ამ სტრატეგიის შემუშავებისა და განხორციელების პროცესის მონიტორინგი.

კომისიას აქვს უფლებამოსილება მოითხოვოს და მიიღოს ინფორმაცია, კანონმდებლობით დადგენილი წესით, აუცილებელია მისი საქმიანობისათვის ადმინისტრაციული სააგენტოების, აგრეთვე კერძო სამართლის იურიდიული პირებისგან. (გორაშვილი, 2011).

წინამდებარე სტრატეგიითა და მისი სამოქმედო გეგმით დასახული მიზნებისა და ამოცანების განხორციელებისას, სააგენტოები ანგარიშვალდებულნი არიან კომისიის წინაშე.

მოცემული სტრატეგიის სამოქმედო გეგმას განახორციელებენ შესაბამისი უწყებები, რომლებიც პასუხისმგებელნი არიან კონკრეტული საქმიანობის განხორციელებაზე, მაგალითად განსაზღვრულია სამოქმედო გეგმით. სტრატეგია უზრუნველყოფილი იქნება სამოქმედო გეგმით განსაზღვრული შესაბამისი უწყებების დაფინანსების ფარგლებში, რომლებიც პასუხისმგებელნი არიან კონკრეტული საქმიანობის განხორციელებაზე, ხოლო არასაბიუჯეტო ორგანიზაციებისათვის, რესურსები უზრუნველყოფილი იქნება საკუთარი ხარჯებით. (გორაშვილი, 2011).

გარდა ამისა, დამატებითი დაფინანსების მიღება შესაძლებელია საერთაშორისო დონორებისგან, სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული აუცილებლობის შემთხვევაში. საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური, როგორც წამყვანი სააგენტო ქვეყანაში ანტიტერორისტული საქმიანობის განხორციელებაში, ანგარიშვალდებულია საქართველოს პარლამენტისა და საქართველოს მთავრობის წინაშე.

ტერორიზმთან ბრძოლის საქართველოს ეროვნული სტრატეგია და მისი სამოქმედო გეგმა ძალაშია 2021 წლის ბოლომდე. სტრატეგია და მისი სამოქმედო გეგმის შესრულების ანგარიში მომზადდება წელიწადში ერთხელ, ასევე აუცილებლობის შემთხვევაში.

სტრატეგიის განხილვა შესაძლებელია საქართველოს მთავრობისა და მუდმივმოქმედი უწყებათაშორისი კომისიის რეკომენდაციით, ტერორიზმთან ბრძოლის ეროვნული სტრატეგიისა და შესაბამისი სამოქმედო გეგმის შემუშავებისა და განხორციელების მონიტორინგის შესახებ.

2.5 სისხლის სამართლის საკითხებში საერთაშორისო თანამშრომლობის ფორმები

სისხლის სამართლის საკითხებში საერთაშორისო ურთიერთთანამშრომლობის რამდენიმე ურთიერთდამოკიდებული ფორმა შეიძლება განისაზღვროს იურიდიული პრაქტიკის ანალიზით, ესენია: (UNODC, 2009),

- ექსტრადიცია;
- იურიდიული დახმარება;
- სისხლის სამართალწარმოების გადაცემა;
- უცხოური სისხლისსამართლებრივი განაჩენების აღიარება;
- დანაშაულიდან მიღებული შემოსავლის კონფისკაცია;
- ინფორმაციის შეგროვება და გაცვლა დაზვერვის და სამართალდამცავი ორგანოების სამსახურებს შორის;
- რეგიონალური და სუბრეგიონალური იურიდიული ფორუმი;
- სამართლიანობის ხელმისაწვდომობა.

ყველა ამ ტიპის თანამშრომლობისგან, ანტიტერორისტული საყოველთაო კონვენციები და ოქმები ექსტრადიციასა და ორმხრივ სამართლებრივ დახმარებას ითვალისწინებს. ეს ასევე პრაქტიკაში თანამშრომლობის ყველაზე ცნობილი და ყველაზე გავრცელებული ფორმებია. (სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ, 2010), ამიტომ, მიუხედავად იმისა, რომ თანამშრომლობის თითოეული ეს ფორმა ამ მოდულში იქნება განხილული,

ექსტრადიცია და ორმხრივი სამართლებრივი დახმარება განიხილება სიღრმისეულად. (UNODC, 2009).

ანტიტერორისტული საყოველთაო კონვენციები და ოქმები ხორციელდება ეროვნული სამართლებრივი სისტემების მეშვეობით, ანუ საერთაშორისო სისხლის სამართლის "არაპირდაპირი აღსრულების სისტემის" სახელით. ანტიტერორისტული საყოველთაო კონვენციები და ოქმები წარმოადგენს საერთაშორისო სტანდარტებს, რომლებიც არ გამოიყენება საერთაშორისო სასამართლოს მიერ, არამედ ეროვნული სასამართლოების მიერ მოქმედი ეროვნული კანონმდებლობის მეშვეობით. როგორ მიიღწევა ეს? მონაწილე სახელმწიფოებმა პირველ რიგში უნდა შეიტანონ ამ ხელშეკრულებებიდან გამომდინარე ვალდებულებები, მაგალითად, კონკრეტული ქმედებების კრიმინალიზაცია ეროვნულ სამართალში, ისე, რომ ისინი მოერგონ ეროვნული სამართლის მოთხოვნებს და, შესაბამისად, აღსრულებადი გახდნენ. (UNODC, 2009).

საერთაშორისო სამართლის დებულებების მიღების შემდეგ, საერთაშორისო სამართალი აღსრულებადი გახდება ეროვნული იურიდიული სისტემის მეშვეობით, ეროვნული კანონის შესაბამისად. სახელმწიფოებმა ასევე უნდა გამოიყენონ თავიანთი ეროვნული იურიდიული პროცედურები, საერთაშორისო ხელშეკრულების თანახმად, საერთაშორისო თანამშრომლობის ვალდებულების შესასრულებლად.

ამიტომ, რადგან ანტიტერორისტული საყოველთაო კონვენციებისა და ოქმების „ირიბი აღსრულების სისტემა“ მოქმედებს ეროვნული იურიდიული სისტემის შუამავლის საშუალებით, საერთაშორისო თანამშრომლობის ეფექტურობა აჩვენებს სხვადასხვა ეროვნული სამართლებრივი სისტემის სიძლიერესა და სისუსტეს.

როგორ აერთიანებს სახელმწიფოები ტერორიზმის შესახებ საერთაშორისო ინსტრუმენტებს თავიანთ ეროვნულ იურიდიულ სისტემაში? განსხვავება მონისტურ და

დუალისტურ სისტემებს შორის საერთაშორისო ტერორიზმის ინსტრუმენტების ეროვნულ იურიდიულ სისტემაში მოქცევა ემსახურება იგივე წესებს, რომლებიც მოქმედებს საერთაშორისო სამართლის სხვა დარგებში.

ზოგიერთ სახელმწიფოში მიდის ეგრეთ წოდებული "დუალისტური" მიდგომა, რომლის თანახმად, საერთაშორისო სამართალი და ეროვნული სამართალი განიხილება როგორც ორი ცალკეული იურიდიული სისტემა და საჭიროა თითოეული მათგანის საერთაშორისო ვალდებულებაში შეტანილი კანონი. ამასთან, "მონისტურ" ქვეყნებში ხელშეკრულების რატიფიცირება და შემდგომი გამოქვეყნება ავტომატურად აერთიანებს ამ ხელშეკრულების დებულებებს ეროვნულ სამართალში. (UNODC, 2009).

დუალისტური სახელმწიფოებისგან განსხვავებით, მონისტურ სახელმწიფოებს შეუძლიათ, თეორიულად გამოიყენონ ხელშეკრულების დებულებები აღმასრულებელი ან საკანონმდებლო ხელისუფლების მხრიდან რაიმე სხვა ზომების გარეშე, ქვეყნის ოფიციალურ გაზეთში ხელშეკრულების გამოქვეყნების ან საზოგადოების ინფორმირების ნებისმიერი სხვა საშუალებით.

მაგალითად, კონვენციების მუხლები, რომლებიც ეხება ორმხრივ იურიდიულ დახმარებას და სხვა პროცედურულ საკითხებს, ჩვეულებრივ უკვე შეიცავს ყველა იმ ელემენტს, რაც მათთვის აუცილებელია დაუყოვნებლივ განხორციელდეს ეროვნული ხელისუფლების მიერ. ამგვარი დებულებები მიიჩნევა "თვითსრულებად". ამასთან, პრაქტიკაში, კანონები ხშირად საჭიროა, თუნდაც მონისტურ ქვეყნებში, საერთაშორისო ხელშეკრულებების დებულებების იმპლემენტაციისთვის, რომლებიც არ ხორციელდება თვითგამორკვევით.

ტერორიზმის წინააღმდეგ საყოველთაო სამართლებრივი ჩარჩო შედგება გლობალურ დონეზე მიღებული ინსტრუმენტებისგან, რომლებიც შეიცავს

საერთაშორისო ტერორიზმის პრევენციისა და მათ წინააღმდეგ ბრძოლის სახელმწიფოთა იურიდიულად სავალდებულო სტანდარტებს. ეს ინსტრუმენტები გაეროს უსაფრთხოების საბჭოს რეზოლუციებისა და ხელშეკრულებების ფორმას იღებს, რომლებიც საერთაშორისო საზოგადოებამ შეიმუშავა რამდენიმე წლის განმავლობაში.

2.6 ექსტრადიცია

ექსტრადიცია მნიშვნელოვანი გახდა ტრანსნაციონალური კრიმინალური ორგანიზაციების, მათ შორის ტერორიზმში, ნარკომანიაში ტრეფიკინგის, ფალსიფიკაციისა და კიბერდანაშაულის ჩათვლით. შეერთებულ შტატებს აქვს ექსტრადიციის ხელშეკრულებები ასზე მეტ ქვეყანასთან. ის შემთხვევები, როდესაც ქვეყნებს ექსტრადიციის ხელშეკრულება არ აქვთ, ხშირად იწვევს საზოგადოების ყველაზე დიდ ინტერესს, როგორც ეს ხდება Nissan- ის ყოფილი აღმასრულებლის, (Masters, 2020), კარლოს გოსნის შემთხვევაში, რომელიც იაპონიიდან ლიბანში გაიქცა, სადაც მას ფინანსური გადაცდომის ბრალდებით ემუქრება ციხეში. (Lewis, 1998),

ექსტრადიცია არის ოფიციალური პროცესი, როდესაც ერთი სახელმწიფო გადასცემს პირს სხვა სახელმწიფოს სისხლისსამართლებრივი დევნისთვის ან თხოვნისთვის, რომელიც ჩაიდინა თხოვნის მიმღებ ქვეყნის იურისდიქციაში. ეს, როგორც წესი, საშუალებას იძლევა ორმხრივი ან მრავალმხრივი ხელშეკრულებით. ზოგიერთი სახელმწიფო გადასცემს ხელშეკრულების გარეშე, მაგრამ ეს შემთხვევები იშვიათია.

ექსტრადიციები შეერთებული შტატებიდან. ეს პროცესი ჩვეულებრივ იწყება იმით, რომ უცხო ქვეყნის მთავრობამ თხოვნით მიმართა აშშ-ს სახელმწიფო დეპარტამენტს ხელშეკრულებით განსაზღვრული საბუთებით, რომელიც ხშირად შეიცავს დეტალებს ძებნილი პირის შესახებ, სავარაუდო დანაშაულის შესახებ, დოკუმენტების დატენვას, დაპატიმრების ორდერსა და მტკიცებულებებს.

როდესაც უცხოეთის ხელისუფლებს წარმომადგენლებს მიაჩნიათ, რომ საფრენოსნო საფრთხე არსებობს, მათ შეუძლიათ მოითხოვონ დროებითი დაპატიმრება და დაკავება, სანამ შეიკრიბებიან საჭირო მასალა. იქიდან სახელმწიფო მდივანი წყვეტს, გადასცემს თუ არა თხოვნას იუსტიციის დეპარტამენტს, რომელიც განიხილავს საქმეს ხელშეკრულების შესაბამისად, იღებს დაკავების ორდერს და დააპატიმრებს გაქცეულს, რომელიც შემდეგ მიდის ფედერალური მოსამართლის ან მაგისტრატის წინაშე. შემდეგ სასამართლო გადაწყვეტს, არსებობს სავარაუდო საფუძველი, რომ პირმა ჩაიდინა დანაშაული, რომელიც გათვალისწინებულია მოქმედი ხელშეკრულებით.

თუ სასამართლო დაადგენს სავარაუდო მიზეზს, იგი ადასტურებს ექსტრადიციას და გადასცემს საქმეს სახელმწიფო მდივანს, რომელიც ამ საკითხზე საბოლოო სიტყვას გამოთქვამს. სერთიფიცირების ეს პროცედურა არ წარმოადგენს ფაქტების დამდგენ საქმეს ან მტკიცებულებათა დამოუკიდებელ შეფასებას, როგორც ეს მოხდებოდა სასამართლო პროცესზე; უფრო მეტიც, იგი განსაზღვრავს, წარმოადგენს თუ არა სავარაუდო ფაქტები დანაშაულს დევნის ქვეყანაში.

ექსტრადიციები შეერთებულ შტატებში. სახელმწიფო ან ფედერალური პროკურორი ხვდება შესაბამის სამართალდამცავი ორგანოს, რათა გაეცნოს დანაშაულს და გადაწყვიტოს ღირს თუ არა ექსტრადიცია მნიშვნელოვან ხარჯებს. შემდეგ პროკურორები ამზადებენ განაცხადს იუსტიციის დეპარტამენტში, რომელიც განიხილავს მას საკმარისობის შესახებ.

დამტკიცების შემთხვევაში, იუსტიცია მას სახელმწიფო დეპარტამენტს უგზავნის. მისი დამტკიცების შემდეგ, სახელმწიფო დეპარტამენტი უგზავნის თხოვნას აშშ-ს შესაბამის საელჩოს, რომელიც მას თავშესაფარი ქვეყნის ხელისუფლებას უგზავნის.

იქიდან გამომდინარე, ეს პროცესი განსხვავდება ქვეყნების მიხედვით, მაგრამ ის მიჰყვება გზას, რომელიც მსგავსია შეერთებულ შტატებში. ეჭვმიტანილებს შეუძლიათ ექსტრადიციის გასაჩივრება ან გასაჩივრება ბევრ ქვეყანაში. თავშესაფარი ქვეყნის დამტკიცების შემდეგ, აშშ-ს მარშალის სამსახური ყველაზე ხშირად მიჰყვება გაქცეულს შეერთებულ შტატებში.

ინტერპოლის წითელი შეტყობინება. საერთაშორისო საპოლიციო ორგანიზაციის თითქმის ორასი წევრ ქვეყანას შეუძლია დაპატიმრების ბრძანებით ან სასამართლოს ბრძანებით მოითხოვოს ძებნილი პირისთვის წითელი ცნობა. ეს ცნობა წარმოადგენს პოლიციისა და სასაზღვრო აგენტების გაფრთხილებას მთელ მსოფლიოში. წევრ ქვეყნებს შეუძლიათ თავიანთი შეხედულებისამებრ დააპატიმრონ შეტყობინების საგანი და დაიწყოს ექსტრადიციის საკითხის განხილვა.

ექსტრადიციის ალტერნატივა არის უარის თქმა ექსტრადაციაზე. ბრალდებულს შეუძლია უარი თქვას ექსტრადიციის პროცესზე და თანხმობა განაცხადოს, რომ იგი გადაეცემა უცხოეთის ხელისუფლებას.

დეპორტაცია. არაეროვნული ორგანიზაციების ექსტრადიციის ნაცვლად, ზოგიერთ ქვეყანაში თანხმდებიან მათი დეპორტაცია, ზოგჯერ ფორმალური ადმინისტრაციული პროცესის გარეშე. მაგალითად, აშშ-ს სასაზღვრო აგენტებთან თანამშრომლობით, მექსიკის ხელისუფლებამ არაფორმალურად გადაასახლა მრავალი ადამიანი, ხშირად ნარკოტიკების დანაშაულში ეჭვმიტანილი, შეერთებულ შტატებში. (Masters, 2020).

საგანგებო შესრულება. არაჩვეულებრივი ან არარეგულარული გაცხადებით, გაქცეული ადამიანი, როგორც წესი, განთავისუფლებულია თავშესაფარი ქვეყნიდან და მას ეკრძალება მის სასამართლო პროცესზე წვდომა.

საგარეო დევნა. საბოლოო ვარიანტია, რომ უცხო ქვეყნის მთავრობამ მოახდინოს ინდივიდუალური პასუხისგებაში მიცემა, რაც ხშირად ხდება მაშინ, როდესაც ადამიანი ამ ქვეყნის მოქალაქეა და, შესაბამისად, არ ექსტრადირდება.

მაგალითად, ექსტრადიციის გახმაურებული ბრძოლის შემდეგ, სამუელ შინბენი გაასამართლეს და გაასამართლეს ისრაელში, 1997 წელს მერილენდში მკვლელობის ჩადენისთვის.

2.7 საერთაშორისო თანამშრომლობა

ადამიანის უფლებების ეფექტური განხორციელება მოითხოვს საერთაშორისო სოლიდარობას და თანამშრომლობას, გლობალური პარტნიორობის განვითარებას, პოლიტიკის თანმიმდევრულობას, კოორდინაციას და ინტეგრირებულ მიდგომებს ყველა დონეზე. იგი მოითხოვს, რომ საერთაშორისო საზოგადოებამ იმოქმედოს ერთიანობასთან და განახლებულ მრავალმხრივობასთან ერთად, შექმნას გლობალური გარემო, სტრუქტურული დაბრკოლებებისგან თავისუფალი, სადაც ყველა ადამიანს, ხალხსა და ერს აქვს შესაძლებლობები ინკლუზიური, სამართლიანი და მდგრადი განვითარებისათვის.

მსოფლიოში მიმდინარე პროცესების გათვალისწინებით, საფრთხეებისა და გამოწვევების სწორად მოგვარების მიზნით, საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის ერთ-ერთ პრიორიტეტს წარმოადგენს საერთაშორისო

თანამშრომლობისა და მყარი, ურთიერთსასარგებლო მეგობრული ურთიერთობების განვითარება და გაძლიერება სტრატეგიულ და არა მხოლოდ, პარტნიორ ქვეყნებთან. სხვადასხვა სახელმწიფოს, რეგიონალური და საერთაშორისო ორგანიზაციების შესაბამის უწყებებს. (გორაშვილი, 2011).

საერთაშორისო თანამშრომლობა გვთავაზობს ერთობლივი ძალისხმევისა და ერთობლივი მოქმედების გლობალური გამოწვევების დაძლევის, როგორცაა ტერორიზმი, კორუფცია, ტრანსნაციონალური ორგანიზებული და საერთაშორისო დანაშაული, მასობრივი განადგურების იარაღის გავრცელება, ქიმიური, ბიოლოგიური, რადიოლოგიური და ბირთვული საფრთხეები, კიბერუსაფრთხოება და ა.შ. სსსს საერთაშორისო თანამშრომლობა ხელმძღვანელობს საქართველოს ეროვნული კანონმდებლობით და შესაბამისი ორმხრივი და მრავალმხრივი საერთაშორისო ხელშეკრულებებით. (Argo, 2006).

საქართველო უსაფრთხოების სფეროში არაერთი საერთაშორისო კონვენციის მხარეა. დანაშაულთან ბრძოლის სფეროში თანამშრომლობის სფეროში საერთაშორისო ხელშეკრულებები და საიდუმლო ინფორმაციის გაცვლისა და ურთიერთსასარგებლობის შესახებ ხელშეკრულებები გაფორმებულია სხვადასხვა ქვეყნებთან. ამგვარი ხელშეკრულებების დადება ქმნის მყარ იურიდიულ საფუძველს ინფორმაციის გაცვლისა და უსაფრთხოების სფეროში თანამშრომლობის შემდგომი გაღრმავების მიზნით. ამ მხრივ, 2016 წლის ივნისში "საქართველოსა და ევროკავშირის შორის საიდუმლო ინფორმაციის გაცვლისა და დაცვის შესახებ შეთანხმების" ხელმოწერას სტრატეგიული მნიშვნელობა აქვს. (გორაშვილი, 2011).

საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური აქტიურად თანამშრომლობს საქართველოში აკრედიტებული სხვადასხვა ქვეყნის უსაფრთხოების ატაშეებსა და დიპლომატიურ წარმომადგენლებთან.

ამგვარი თანამშრომლობის ფარგლებში ინფორმაცია რეგულარულად გაცვლილია. საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური აქტიურად თანამშრომლობს საქართველოში ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოსთან სხვადასხვა ფორმატში: აშშ – ს თავდაცვის დეპარტამენტის თავდაცვის საფრთხეების შემცირების სააგენტოს (DTRA) გამოძიების ფედერალური ბიუროს სხვადასხვა პროგრამების ფარგლებში; ექსპორტის კონტროლისა და საზღვრის უსაფრთხოების პროგრამა (EXBS) და ა.შ. საქართველო არის გლობალური ანტიტერორისტული კოალიციის აქტიური წევრი და მონაწილეობს მრავალეროვნულ ანტიტერორისტულ ოპერაციებში. საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური ასევე გახდა ევროპის საბჭოს ტერორიზმის ექსპერტთა კომიტეტის წევრი (CODEXTER). (ინფორმაცია / საერთაშორისო თანამშრომლობა, 2021).

საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური აქტიურად არის ჩართული ევროკავშირი-საქართველოს ასოცირების შეთანხმების და მისი ეროვნული სამოქმედო გეგმის, აღმოსავლეთ პარტნიორობის პროგრამებსა და ევროკავშირის საერთო უსაფრთხოების და თავდაცვის პოლიტიკის (CSDP) ფარგლებში დაგეგმილ ღონისძიებებში.

საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური აქტიურად თანამშრომლობს ნატოსთან, მათ შორის ნატოს სამეკავშირეო ოფისთან. SSSG მონაწილეობს წლიური ეროვნული გეგმის შემუშავებისა და განხორციელების პროცესში. SSSG არის ნატოს პროფესიული განვითარების პროგრამის მმართველი საბჭოს წევრი და მონაწილეობს პარტნიორობის თანამშრომლობის მენიუს ფარგლებში დაგეგმილ ღონისძიებებში.

SSSG აქტიურად არის ჩართული ეუთოსა და სუამ-ის ეგიდით დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლაში, აგრეთვე შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ორგანიზაციის (BSEC) და ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების

ორგანიზაციის (OECD) ფარგლებში განხორციელებულ ღონისძიებებში.) SSSG მონაწილეობს ევროკავშირისა და ევროპის საბჭოს მიერ მხარდაჭერილ და განხორციელებულ პროგრამებსა და პროექტებში. გარდა ამისა, SSSG სტრუქტურული ერთეულების თანამშრომლები, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან CBRN საფრთხეების წინააღმდეგ ბრძოლაში, მონაწილეობენ მრავალ საერთაშორისო სემინარსა და ტრენინგში, რომლებიც ორგანიზებულია პარტნიორი ქვეყნების და საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ.

დასკვნა

კვლევის შედეგად, დადგინდა, ტერორიზმის ხასიათი, რაც მდგომარეობს ფართო მასების დაშინება კონკრეტული მიზნების განხორციელებისათვის. თანამედროვე ტერორიზმი აქტიურად იყენებს რადიკალურ ექსტრემისტულ დაჯგუფებებს, რომელთა გამაერთიანებელ ფაქტორს რელიგიური ფუნდამენტალიზმი წარმოადგენს. სწორედ რელიგიური ფუნდამენტალიზმი გახდა ტერორიზმის იდეოლოგიური საფუძველი, რაც თანამედროვე ტერორისტულ ორგანიზაციებს დაედო საფუძვლად.

თანამედროვე გამოწვევები და ტექნოლოგიური განვითარება კიდევ უფრო სახიფათოს ხდის ტერორიზმს მსოფლიოსათვის, რადგან მსოფლიო გლობალიზაციამ და ციფრულმა ტექნოლოგიებმა ფაქტობრივად წაშალეს სახელმწიფოთა საზღვრები, აღნიშნულმა გარემოებამ კი მსოფლიოს ნებისმიერი ქვეყანა ჩააყენა დაუცველ მდგომარეობაში, რამაც მსოფლიო თანამეგობრობის ქვეყნებს ერთობლივი თანამშრომლობისკენ, უბიძგა. კვლევით დადგინდა, რომ სახელმწიფოთა ერთობლივი თანამშრომლობა ტერორიზმთან ბრძოლის საქმეში ეფექტურ ხასიათს ატარებს, რაც გამყარებულია სხვადასხვა მექანიზმებით და საერთაშორისო კონვენციებით. საქართველო აქტიურად თანამშრომლობს საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და სახელმწიფოებთან ტერორიზმთან ბრძოლის ასპექტში, რის ერთ-ერთ დადასტურებას დანაშაულთან ბრძოლა და ექსტრადიცია წარმოადგენს.

გამოყენებული ლიტერატურა

გორაშვილი, გ. (2011). *ტერორიზმის კრიმინოლოგიური დახასიათება*. თბილისი: უნივერსიტეტის გამომცემლობა. Retrieved from http://press.tsu.ge/data/image_db_innova/Disertaciebi/giorgi_gorashvili.pdf

მთავრობის დადგენილება №254. (2014, მარტი 26). Retrieved from საქართველოს მთავრობის დადგენილება ქვეყანაში კონტრტერორისტული საქმიანობის ორგანიზებისა და ტერორიზმთან ბრძოლის სუბიექტების საქმიანობის კოორდინაციის წესის დამტკიცების შესახებ, №254.

მძევლების აყვანის წინააღმდეგ. (1979, დეკ 18). *საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე*. Retrieved from <https://www.matsne.gov.ge/ka/document/view/1211102?publication=0>

რატომ არ კვდება ტერორიზმი. (2020). Retrieved from <https://factcheck.ge/ka/story/23278-ratom-ar-kvdeba-terorizmi>

საქართველოს მთავრობის დადგენილება . (2014, დეკემბერი 5). *საქართველოს მთავრობის დადგენილება ექსტრემალური სიტუაციების მართვის ოპერატიული შტაბის ორგანიზაციის წესებისა და საქმიანობის დამტკიცების შესახებ*.

საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე. (2005, იანვარი 10). Retrieved from <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1216754?publication=0>

საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე. (2010, ივლისი 21). Retrieved from <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/112594?publication=10>

სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური. (2021). Retrieved from <https://ssg.gov.ge/en/page/info/international-cooperation>

ტერორიზმთან ბრძოლის შესახებ. (2007). საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე. Retrieved from <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/21796?publication=12>

Abdulrahman, S. (2016). The Assassins: ancestors of modern Muslim suicide bombers. *Journal of University of Human Development*, 399-409.

Argo, N. (2006). The Role of Social Context in Terrorist Attacks. *The Chronicle of Higher Education*, 52.

Lewis, B. (1998). *Foreign Affairs*. Retrieved from <https://www.foreignaffairs.com/articles/saudi-arabia/1998-11-01/license-kill-usama-bin-ladins-declaration-jihad>

Masters, J. (2020). *Council Foreign relations*. Retrieved from <https://www.cfr.org/backgrounder/what-extradition>

Reign of Terror. (2015). Reign of Terror. *Encyclopædia Britannica*, 5. Retrieved from <https://www.britannica.com/event/Reign-of-Terror>

Schinkel, W. (2009). On the concept of terrorism. *Contemporary Political Theory*, 16. doi:DOI:10.1057/cpt.2008.37

Tilly, C. (2005). Terror as strategy and relational process. *International Journal of Comparative Sociology*, 1(2), 11–32.

un.org. (2020). *United Nations*. Retrieved from Office of Counter-Terrorism: <https://www.un.org/counterterrorism/international-legal-instruments>

UNODC. (2009). *Manual on International Cooperation in Criminal Matters related to Terrorism*. New York: UNITED NATIONS. Retrieved from https://www.unodc.org/documents/terrorism/Publications/Manual_Int_Cooperational_Matters/English.pdf

Миньковский, Г., & Ревин, В. (1997). *Характеристика терроризма и некоторые направления повышения эффективности борьбы с ним* (Vol. 8). Москва: Государство и право.

Михеев, И. (1993). *ТЕРРОРИЗМ: ПОНЯТИЕ, ОТВЕТСТВЕННОСТЬ, ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ*. Рос. Retrieved from <https://cchgeu.ru/upload/staff/antiterror/metodicheskie-dokumenty/%D0%A2%D0%B5%D1%80%D1%80%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BC%20%D0%BF%D0%BE%D0%BD%D1%8F%D1%82%D0%B8%D0%B5,%20%D0%BE%D1%82%D0%B2%D0%B5%D1%82%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D>

Моисеев, Е. (2002). Страны СНГ в борьбе с международным терроризмом 2002. *Российский ежегодник международного права*, 264-269.